

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА
ДЕЙНОСТТА НА ОКРЪЖЕН
СЪД - БУРГАС

И РАЙОННИТЕ СЪДИЛИЩА ОТ
БУРГАСКИ СЪДЕБЕН ОКРЪГ

ЗА 2010 ГОДИНА

Бургаският окръжен съд е четвърти по брой на магистрати и натовареност в страната след СГС и окръжните съдилища във Варна и Пловдив.

По утвърдената щатна численост съставът на съда включва 49 щ.бр. магистрати и 72 щ.бр. администрация. Към м.декември 2010г. непопълнено е било мястото за 1 съдия и 4 младши съдии.

Съдът се ръководи от Председател и заместници на председателя, които отговарят за дейността на отделенията. Все още предстои конкурс за избор на заместник председател на I-во гражданско и търговско отделение, след като след изменението на ЗСВ (ДВ, бр.1/04.01.2011г.), насрочените до влизане в сила на закона конкурси за заместници на административните ръководители бяха прекратени.

Съдиите от Окръжния съд са разпределени в отделения – Първо гражданско и търговско отделение, Второ гражданско отделение и Наказателно отделение. Във фирмено отделение се извършва дейността по издаване на удостоверения за пререгистрация на търговци и регистрация на юридически лица - сдружения с нестопанска цел, което се извършва от съдиите от I-во гражданско отделение.

Окръжният съд правораздава като първа инстанция по граждански, наказателни, търговски и фирмени дела.

По отношение правосъдната дейност на районните съдилища в съдебния окръг, окръжният съд действа като въззивен съд по наказателни и граждански дела.

През наблюдавания период се почувства напълно извършената съществена промяна в подсъдността на окръжните съдилища след изменението на ГПК през 2008г. като се отчете значителен ръст на гражданските дела, вкл. и частните граждански и търговски, образувани по искане за допускане на обезпечения. С влизане в сила на ЗТР, с което се преустанови разглеждането на делата за регистрация на търговци, подсъдни останаха регистърните производства за сдруженията с нестопанска цел. Към края на 2010г., когато беше и последният срок за пререгистрация на търговците и клоновете на чуждестранни търговци, вписани в търговския регистър и в регистъра на кооперациите при окръжните съдилища, възникнаха огромни проблеми с обработването на удостоверенията, поради струпването им именно в последните дни на годината. В момента, в който бяха предприети законодателни изменения и впоследствие приети от Народното събрание, желаещите пререгистрация рязко спаднаха.

С новия ГПК се увеличи броят на гражданските дела за разглеждане в първа инстанция, поради предвидения нов праг на цената на иска и неговото изчисление -вещни искове с цена над 50 000 лв. и граждански и търговски дела с материален интерес над 25 000 лв.

Обществено-политическите процеси в страната пък доведоха до увеличаване на наказателните дела, образувани по искания на органите на досъдебното производство.

Всяко недобре обмислено законодателно изменение, наред с кадровия колапс в системата водят до дисбаланс в натовареността на съдиите от различните отделения.

Въпреки това, в дейността си, съдът изпълнява успешно своя стратегически план за подобряване работата на съда, насочен към постигане на няколко стандарта в дейността си, които покриват основните сфери на съдебната

реформа и са необходими за доброто управление на съда като се отчитат промените в съдебната власт, антикорупционното законодателство и утвърдените от ВСС подзаконови актове, които пряко произтичат от Стратегията за реформа на съдебната власт и Закона за съдебната власт. Тук следва да се посочи, че безразличие нито към Стратегията, нито към Закона за съдебната власт не допуснахме. Напротив, изразихме своето становище, включително на Национални съвещания, свикани от Председателя на ВКС, но особен успех с професионално мнение не постигнахме. Все пак, това са въпроси на национална политика и решението за negliжиране на компетентното мнение на гилдията е пак въпрос на политика.

Управление на съда

В Бургаския окръжен съд се прилага напълно принципа за случайно разпределение на делата като от 01.01.2010г. се използва програмата на ВСС „Law Choice“. Наложилите се в практиката изключения са изчерпателно регламентирани със заповед на административния ръководител и вътрешни правила. Постоянно се извършва преглед и анализ на неприключилите дела, предприемат се мерки по приключването им в най-кратки срокове. Провеждат се периодични събрания и срещи по отделения. Безотговорно отношение към процеса на правораздаване не е допуснато от нито един съдия, поради което считам за наш успех насочването на дебатите по отделения за уеднаквяване на практиката на съда.

Съдебна администрация

Съдебната администрация е структурирана в съответствие с правилника на МП. Разкритите щатове са в съответствие с длъжностите по Единния класификатор на длъжностите на ВСС. Поради недостатъчния брой съдебни служители, със заповед на председателя на съда са възложени на отделни служители допълнителни функции. Съдебната администрация е организирана в обща и специализирана. Специализираната включва деловодство „I инстанция граждански и търговски дела“, „II инстанция въззивни граждански дела“, „Наказателни дела“, „Фирмено отделение“, „Архив“, „Съдебни секретари“, „Връчване на призовки и съдебни книжа“, а общата администрация включва съдебния администратор, административния секретар, главния счетоводител, системните администратори, началника на адм.служба, управителя на съдебната сграда и касиера. Администрацията се ръководи от съдебен администратор. Отделните служби се ръководят от завеждащи служба. Административният секретар на съда е изцяло ангажиран с дейността на специализираната администрация – деловодства, секретари, заседания, натовареност, заместване, вътрешна кореспонденция, секретно деловодство, координация на деловодствата със статистическата служба и пр.

- Съотношението служители / магистрати (по щат) е **1,47**
- Съотношението служители / магистрати с/о реално заетия щат е 1,28
- Съотношението специализирана администрация /магистрати е **1,02**

Това показва, че дейността на съдиите продължава да не е подкрепена в достатъчна степен от специализиран съдебен персонал. Средните съотношения в страната са доста по-високи за съдилища с по-ниска натовареност. Политиката, която проведе ВСС по отношение на щатната обезпеченост обаче бе рестриктивна през отчетната година поради финансови ограничения, така че се наложи да се справим със съществуващия щат. Все пак, следва да се отчете, че ВСС ни разреши да запълним съществуващите празни щатове на съдебни служители.

Към края на отчетния период незаети са останали 2 щ.бр. за съдебен помощник и 3 щ.бр. за компютърни оператори с деловодни функции, за които през 2011г. предстоят конкурси.

БОС осъществява конкурсното начало за подбор и назначаване на съдебни служители и представя модела за подбор на електронната си страница.

Осъществява се периодичен анализ на административните процедури и непрекъснато се оптимизира пътя на документооборота. В тази връзка са създадени вътрешни правила, които се актуализират при всяка промяна. Не случайно и отделенията търпяха през годината структурни промени.

Всички служители носят бадж с името и длъжността си. Осигурено е непрекъснато работно време на деловодствата.

Предложенията на председателя на съда за запълване на част от свободния щат са били уважени от ВСС. През годината се проведеха три конкурса за назначаване на съдебни помощници (м.юни), системен администратор- I степен(м.октомври) и съдебни секретари(м.март).

За оптимизиране на дейността на администрацията и в опит да се подпомогне дейността на съдиите от специализираната администрация е работеща структура на съда при условията на съвместяване на функции.

Техническа обезпеченост и информационни технологии

Бургаският окръжен съд разполага с много добра материална база и необходимата техника за всеки магистрат и съдебен служител.

От 01.01.2010г. Окръжен съд-Бургас работи с нова деловодна програма- „САС-съдебно деловодство”, разработен продукт на Информационно обслужване- клон Варна. От края на 2009г. се използва и разработения от ВСС продукт за разпределение на делата на принципа на случайния избор, чрез програмата на ВСС „Law Choice 3.2”, която се използва от 99% от съдилищата и е доказано по-надеждна от към сигурност и отчетност.

Бургаският окръжен съд въведе Правила за изпращане на съобщения и призовки чрез електронен пощенски адрес, по граждански и търговски дела. Следва да отбележим обаче, че българското общество не е готово за електронно правосъдие. Единици са случаите, в които ищци, ответници и адвокати се “престрашиха” да ползват тази услуга.

От края на 2010г. Бургаският окръжен съд разполага вече и със система за видеоконферентна връзка, използваема за съдебни заседания. За съжаление, все още съществуват законодателно ограничени възможности за употребата ѝ. Значителен брой текстове, приети в европейското законодателство, предвиждат използването на видеоконферентна връзка в съдебния процес. Интересът към по-широкото използване на тази технология е явен, защото спестява време, пари,

професионални пътувания и предоставя по-голяма гъвкавост и бързина на процесите. Комисията на ЕО подкрепя националните усилия в това отношение.

Европейската комисия призовава да се насърчава и предоставя без никакво забавяне на инструмент като видеоконферентната връзка за подобряване на събирането на доказателствата. Настоящата система на събиране на доказателства по наказателни производства все още се базира на бавните и неефективни инструменти на взаимопомощ по наказателноправни въпроси. Използването на технологични инструменти като видеоконферентната връзка, където това е уместно и само ако не е в ущърб на лицето, което дава показания, би било голяма крачка напред в събирането на доказателства от разстояние.

През 2010г. бе осигурен за Окръжен съд-Бургас достъп до националната база данни "Население", която може да бъде директно ползвана от всички съдии чрез определения за това съдебен служител с електронен подпис.

Подновена е версията и на справочната база данни „Апис 6.”

В края на 2010г. бяха закупени и въведени електронни табла, ориентирани гражданите и адвокатите за съдебните заседания.

Бургаският окръжен съд има въведени писмени правила за управление на информацията и ИТ-технологиите. Писмените правила са поставени на вътрешната мрежа на съда. Всички работни места в съда са свързани в локална компютърна мрежа и служебната кореспонденция между магистрати и служители се осъществява чрез нея. Целият съд работи с една и съща операционна система -Windows XP SP3. Технологичното оборудване на БОС се обновява според финансовите възможности ежегодно. Подновени са версиите на безплатните антивирусни програми.

Във всички съдебни зали са осигурени монитори и пред съдията, който следи за изготвяне на протокола в реално време, а в повечето съдебни зали има такъв и пред страните, по който начин бързо се отстраняват пропуските в протокола. В почти всички зали е инсталирана и аудиозаписваща техника за улеснение на съдебния протокол.

Ако през предходната година електронните дела (но като такива на електронен носител) бяха идея, към края на отчетния период те вече са факт. От м.юни 2010г. търговските дела са и в електронен вид и така обжалваните биват изпращани на горната инстанция и получавани от нея преди делата на хартиен носител. Деловодната програма пак от същия период от време е с активна опция за електронен обмен на данни между инстанциите. Т.е. всичко, което съответната инстанция постави в електронното дело преминава автоматично към по-горната инстанция при обжалване. Идеята за истински електронни дела, обаче все още е тема на проекти и прекалено неясна, за да бъде действително реализирана, освен че първото задължително условие е привеждането в законодателна рамка на електронното правосъдие(така че страните да могат да подават книжа и проверяват делата си чрез отдалечен достъп) в съответствие с истинските понятия за това. ВСС разработи и финализира поредния проект за електронно правосъдие, но той едва ли ще намери приложение, поради изискванията за огромен финансов, човешки и технически ресурс и липса реално изпълними стъпки. Във всеки случай, реализирането на подобна идея поне в частта за обслужване на граждани и адвокати, би довела до удобство за последните, облекчаване работата на съдебната администрация и най-вече-бързина не само в обслужването, но и в движението на делата.

Всички магистрати имат достъп чрез интернет до сайтовете на институциите и органите от национално равнище, до институциите на ЕС и държавите – членки. Тук следва да посочим, че съдията-координатор към ОС-Бургас Кремена Лазарова разпространява регулярно Информационния бюлетин на Съда на ЕС и актуални европейски новини чрез вътрешната поща до всеки съдия, което е огромно улеснение.

Затормозяващо за съда са непрекъснатите справки, които се искат от ВСС, МП, Инспекторати и други органи, което се отбелязва затова, защото справката сама по себе си е носител на количествена информация, но не и на истинските проблеми на съдилищата. Очевидно, статистическите данни не са достатъчната информация за решаване на големите проблеми като натовареността, свързаната с нея кадрова обезпеченост- от една страна и от друга- още по-малко са достатъчни, за да разрешат истинските проблеми в правораздаването, противоречивата практика и спадащото заради това доверие.

Съдът поддържа интернет страница си в актуално състояние, като ежеседмично се поставят съдебните актове по всички решени дела, графика на насрочените съдебни заседания и графика на насрочените за месеца наказателни дела, между които и тези с обществен интерес. За последните, съобразно разписаната медийна политика на съда, се изготвя и нарочен бюлетин с по-подробна информация. За съжаление, Окръжен съд-Бургас не разполага с пресслужба, поради което медийният образ на съда се поддържа единствено и основно чрез преките действия на магистратите. Тук следва да се отбележи със задоволство, че въпреки огромното медийно внимание, на което бяха подложени наказателните съдии и през настоящата година, те не допуснаха влияние в пряката си работа, не допуснаха негатив и върху образа на съда в общественото пространство.

Библиотечният фонд е поддържан и осъвременяван.

С пълномощно от Министерът на Правосъдието, на председателя на съда е възложено управлението на имуществото на органите на съдебната власт в гр. Бургас, което включва съдебната палата и други недвижими имоти. Дейността се извършва на практика от служителите на окръжния съд – съдебен администратор и управител на съдебната палата. Не може да не споменем обстоятелството, че неоправдано голяма част от сградата заема съдебната охрана, както и това, че нито магистратите, нито сградата се охраняват както се очаква, въпреки въвеждането на карти, лимитирани достъпи и т.н.. Липсва доверие между органите на съдебна власт в сградата и служителите на ОЗ "Охрана", което председателят на БОС не веднъж е изразявал.

НАКАЗАТЕЛНО ПРАВОСЪДИЕ

I. ПЪРВОИНСТАНЦИОННО НАКАЗАТЕЛНО ПРАВОСЪДИЕ

Наказателното отделение се ръководи от заместник председателя Петя Петрова, назначена с Решение на ВСС от м.декември 2009г. За периода, в който съдия Петрова е била в майчинство, изпълняващ функциите ѝ бе съдията Даниел Марков.

През 2010г. първоинстанционните наказателни дела се разглеждат от 12 съдии от наказателно отделение по щат, но в по-голямата част от годината, те реално са били 10, поради отпуск по майчинство на двама съдии. За няколко месеца бяха командироваани и двама съдии от Районен съд-Бургас.

В началото на отчетния период: На 01.01.2010 г. са били несвършени 52 НОХД и 23 НЧД, от които образувани през 2009 г. – 45 НОХД и 23 НЧД, което е съответно 87% и 100% от всички несвършени дела. Относителният дял на заварените от предходен период дела към останали несвършени към 01.01.10 год. е 13 %.

В края на отчетния период: При анализа на несвършените дела в края на отчетния период се установява, че общо от отчетната година и минали периоди, останали несвършени дела са 36 НОХД и 22 НЧД дела. От тях, обаче само 3 НОХД са от предходен на отчетната година период. Останалите 95% от делата са постъпили в края на отчетния период, което съответства на двумесечния срок за насрочване на делото, графика на съда, ритмичното постъпление от прокуратурата.

За сравнение : Останалите несвършени към 31.12.2009г. са били 52 НОХД, а към 31.12.2008г. са били 44 НОХД, към 31.12.2007г - 41.

Несвършени НЧД за отчетния период няма, както не са отчетени такива и през предходните две години.

Действията на съда за намаляване броя на несвършените дела са рутинни и проверени в практиката ни от години – ежемесечно отчитане на несвършените дела, скъсяване на сроковете между заседанията, своевременно осигуряване на служебна защита или насочено внимание към призоваването.

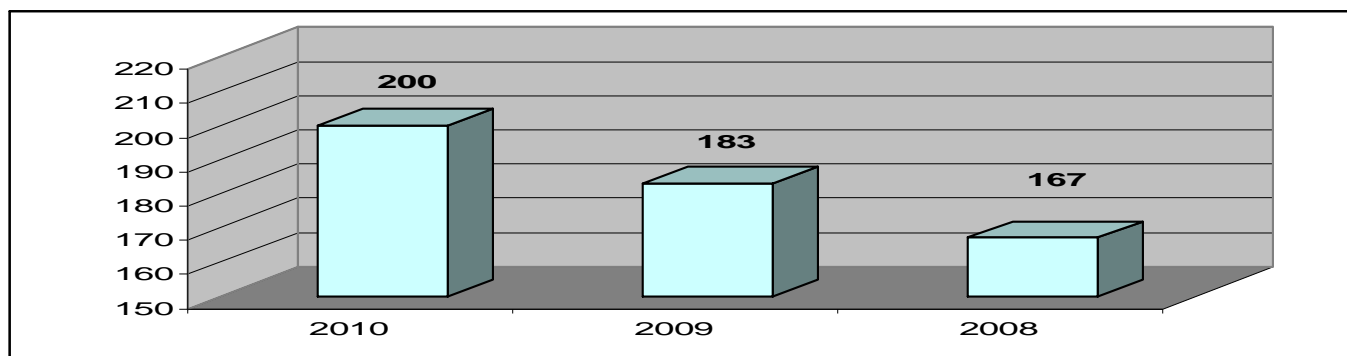
Както ще стане ясно от последващите данни, общият анализ на натовареността и динамиката на постъплението, броят на несвършените дела **съответства на постъплението** в края на отчетния период, което е било насрочено за разглеждане в началото на следващия отчетен период. Този показател разкрива способността на съда да приключва делата постъпили през годината, като фактори за това са както отговорността и опита на съдиите, така и достатъчната обезпеченост с материални и персонални ресурси. Отклоненията следва да се търсят в спецификата на останалите от минали периоди дела и съществуващото законодателство.

1. Постъпили дела през 2010г.

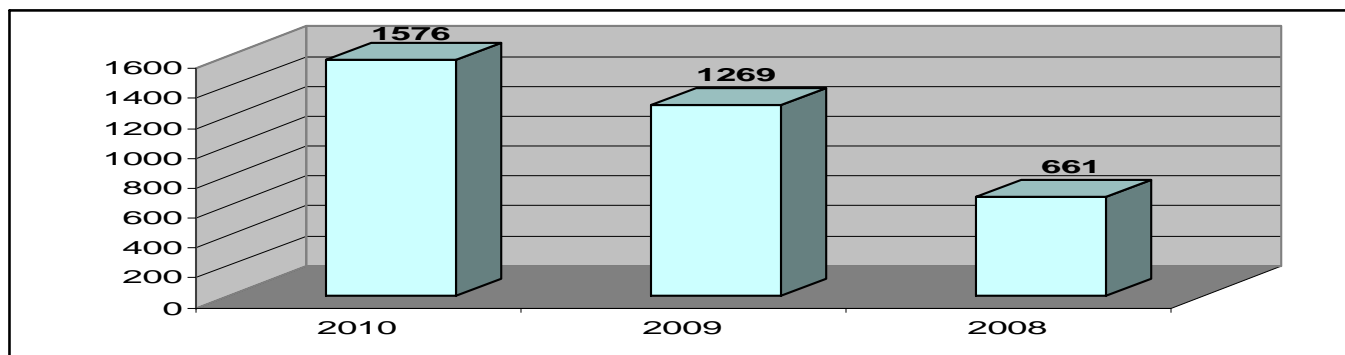
През 2010г. са постъпили общо 2470 наказателни дела, от които:

- 200 НОХД и НАХД
- 1576 ЧНД I инстанция
- 241 ЧНД разпити
- 251 ВНОХД и ВНЧХД
- 202 ЧНД II инстанция

Постъпилите и новообразувани **НОХД и НАХД са общо 200**. През годината няма върнати от горна инстанция за продължаване на съдопроизводствените действия. Постъплението се е увеличило с 9.3 % към 2009 г., когато новообразуваните дела са били 183 и с 19.8% спрямо 2008г., когато делата са били 167.

Увеличен е и броят на **ЧНД** : През 2010г. са постъпили общо **1576** .
За сравнение: През 2009г. ЧНД са били 1269, а през 2008г. – 661.

В тази група са включени делата, образувани по европейска заповед за арест, разрешения за претърсване и изземване, за специални разузнавателни средства, предложенията на пробационните служители, мерките за неотклонение

и др. В този брой дела не са включени ЧНД разпити, които през годината са били 241 (при 187 за миналата година).

2. Структура на постъпленieto

2.1. В сравнение с 2008г. и 2009г. постъпленieto на НОХД и НАХД се е увеличило: 200 за 2010г., 183 за 2009 г. и 167 за 2008 г.

И през 2010г. най-значителен е делът на делата, образувани за престъпления по глава VI „Престъпления против стопанството” – 76 бр. и по-конкретно на престъпления против паричната и кредитната система по чл.243-250 НК – 66 бр. Като общ брой по тази глава, постъпленieto се е увеличило почти двойна в сравнение с 2009г., когато са били 42 бр. и почти тройно в сравнение с 2008г., когато са били 29 бр.

Следва постъпленieto по глава XI “Общoопасни престъпления”- 42 бр. дела и по-конкретно на дела по чл.343, ал.1 „в” НК, транспортните престъпления – 18 бр.. Като общ брой по тази глава, постъпленieto е намаляло в сравнение с предходните две години: за 2009г. – 66 бр. и 62 бр. за 2008г.

Следват делата по глава II „Престъпления против личността” – 26 бр., като най-много са делата за престъпления, при които е причинена смърт по непредпазливост – чл.123 НК – 7 бр. През 2009г. и 2008г. постъпленieto по тази глава е почти същото: общо 20 бр. за 2009г. и общо 19 за 2008г., като отново най-много са били делата по чл.123 НК. Постъпленieto на делата за довършени убийства и опит за 2010г. са съответно 6 и 0, при 5 и 2 за 2009г. и 9 и 4 бр. за 2008г.

Делата по глава V „Престъпления против собствеността” – 22 на брой, от които най-много са грабежите – 16 бр. (при 20 за 2009г. и 17 за 2008г.), а 2 са делата за присвояване и 1 е за изнудване/рекет.

По статистическа последователност, следват престъпленията по глава VIII “Престъпления против дейността на държавни органи, обществени организации и лица, изпълняващи публични функции”-11бр., 7 от които са за подкуп на длъжностно лице, почти два пъти по-малко в сравнение с 2008г. когато броят им е бил 21. През 2009г. броят е 12.

Двойно се е увеличило постъпленieto на делата за престъпления по чл.321, 321а НК – организиране и ръководене на престъпна група – 10 бр. за 2010г., в сравнение 2006 и 2007 г., когато те са били 5 бр. и с 3 броя в сравнение с 2009г. когато са 7. През 2008г. обаче, техният брой е 12. От тази група дела през годината са разгледани общо 12 дела, две от които останали от предходната година, поради постъпването им в края ѝ. Чувствителността на обществото към тази група дела е повишена и поддържана в медийното пространство и още с постъпването им в съда, се сблъскваме с вече формирано обществено настроение по казуса. Част от известните дела от тази група са НОХД №132/2009г., приключило с присъда през 2010г.(известно като делото за „групата на Стойчо Лудия”), НОХД №566/2010, НОХД №767/2010 (известно като делото за бандата с кирките), НОХД №782/2010, НОХД №189/2010 (групата на лихварите), НОХД 691/2010 (делото на Диян Боксьора – два пъти връщано на прокуратурата за доразследване).

Делата за наркотици по чл.354а от НК са 11, а през 2009г. са били 8 бр., през 2008г. -12 бр. Тук е мястото да отбележим, че многобройните искания за СРС (а и по ЗЕС, докато разрешенията се даваха от председателя на окръжен

съд), обосновавани с необходимост по образувани досъдебни производства за разследване на организирана престъпна дейност, насочена към осъществяване на престъпления по чл.354а НК, прилагани субсидиарно на традиционните способи на разследване и то, когато не са дали резултат, също не дават резултат за разкриваемост на престъпленията в региона съпоставено към внесените обвинения и образуваните производства. Така например, 46 са били исканията за използване на СРС за предотвратяване и разкриване на тежки престъпления по чл.354а НК.

От отчетените 200 новообразувани НОХД, образуваните по обвинителен акт са **99**, образуваните по внесени от прокурора споразумения - **52** и и НАХД по предложение по чл.78аНК- **49** дела.

2.2. През 2010г. броят на НЧД е **1576**, с **24,2%** по-висок в сравнение с 2009г.и приблизително 2,5 пъти повече от 2008г. (1269 за 2009 г., 661 ЧНД за 2008 г.)

В тази група се включват делата, образувани по европейска заповед за арест, разрешения за претърсване и изземване, за специални разузнавателни средства, за съдебен контрол над прекратените наказателни производства, предложенията на пробационните служители, мерките за неотклонение, предсрочно освобождаване, реабилитации, кумулации и др.

Постъпилите дела по чл.70-71 НК – предсрочно освобождаване са били 37, делата за реабилитация – 10, кумулациите – 22.

През отчетния период в Окръжен съд-Бургас са образувани 21 дела по изпълнение на Европейска заповед за арест, издадени от други държави – членове на ЕС(чл.43 и чл.44 ЗЕЕЗА). По 6 от тях съдът е допуснал изпълнение на Европейска заповед за арест, по 3 е отказал и също в един случай е прекратил производството по ЕЗА.

През 2010г. в БОС няма образувани производства по издаване на Европейска заповед за арест.

Всички наказателни производства по ЗЕЕЗА са образувани, разгледани и приключени в сроковете, регламентирани в закона.

Следва да се отчете, че понастоящем затрудненията при изпълнението на ЕЗА са сведени до минимум. Съдиите са вече доста компетентни по материята, а проблемите са предимно по повод комуникацията с издаващата заповедта държава, като по съществува си този проблем касае езиковата бариера. Получаването на Европейска заповед за арест от съда при хипотезите на чл.38а, ал.2 вр. ал.1, т.4 и 5 от ЗЕЕЗА през почивните и празнични дни е обезпечено чрез системно обслужване на информационните и комуникационните системи на съда от дежурни секретари.

2.3. Специални разузнавателни средства

През 2010г. Окръжен съд-Бургас е издал **697** разрешения за употреба на специални разузнавателни средства, от които **399** са по искане на прокурори (от Окръжна прокуратура - Бургас, Районна прокуратура - Бургас, Районна прокуратура - Айтос и Районна прокуратура - Карнобат), а **298** са по искане на ръководители на органите по чл.13, ал.1, т.1 от ЗСРЗ (ОДМВР, ГД”БОП”, ГД”КП”, ГД”ГП” и ДАНС).

255 от исканията са били за физически лица, а 8 – за обекти, с цел установяване самоличността на лица, извършващи престъпна дейност.

СРС са били прилагани спрямо **263** човека, от които **16** сами са поискали да бъдат подслушвани, заради заплахи срещу живота и имуществото им, за което са дали писмено съгласие по чл.12, ал.2 ЗСРЗ.

За сведение, разрешените СРС през предходните две години са, както следва: 466 за 2009г., 236 за 2008г.

До 31.12.2010г. са постъпили общо **131** веществени доказателствени средства. Така "ефективността" на използването им за съдебния район спрямо общия брой разрешения е **18,8 %**, а спрямо броя на лицата – **49,8 %**.

Броят на разрешенията, издадени за защита на националната сигурност е 41 (5,88% от всички).

Най-масово използваният способ е „подслушване”- 384 броя разрешения (55 %), следван от наблюдение, подслушване и проследяване - 313 броя разрешения.

От издадените 697 разрешения, исканията най-често са били за разкриване на следните престъпления: чл.321 НПК-организирана престъпна група; за престъпления против паричната и кредитната система; за грабеж, кражба, изнудване; чл.308, ал.2 НПК; измама; пране на пари; контрабанда; престъпления против реда и управлението; подкуп и др.

Почти във всички случаи е искано разрешение за прилагане на оперативните способности „наблюдение, подслушване, проследяване”, които се прилагат при използване на техническите средства по чл.2, ал.2 ЗС. По тази причина и броят на издадените разрешения е голям като цифра.

Внесените с обвинителен акт и със споразумение досъдебни производства с ВДС през 2010г. в БОС са общо 24.

Дори и след последните изменения на ЗСРЗ, системата за контрол над използването на СРС не е ефективна и не съществуват достатъчни гаранции срещу злоупотреби и нарушения, доказателство за което са скандалите от последните месеци, занимаващи обществото. СРС-тата като най-сериозни посегателства върху личността, изискват от законодателя въвеждането на задължителни засилени гаранции срещу превръщането им в средство за произвол и злоупотреби. Една от тези гаранции е изискването те да се прилагат тогава, когато са изчерпани другите традиционни способности за разследване и те не са дали резултат, а другата – съдебният контрол. Не такъв е подходът на разследващите, включително и на прокурорите. В тази връзка следва да се посочи, че мотивите на оперативните служби и органите на досъдебното производство най-често са обосновани с невъзможността за използването на друг способ, поради „голямата конспиративност” или „изобретателност” на лицата, чиито права се иска да бъдат ограничени. Съдът по исканията на органите по чл.13, т.1 ЗСРЗ не е запознат с детайлите на разследване и се налага да се довери на излаганите пред него факти и обстоятелства (като за полицейските органи факти и обстоятелства представляват събрана информация или данни по някакви техни начини и способности, съдържаща се в оперативното дело) за иначе достатъчно тежки умишлени престъпления, които се подготвят, извършват или са извършени. Т.е. формалните изисквания на закона се спазват, когато пред нас е депозирано искане, но по отношение преценката на детайлите по „получените данни” съдът може да бъде въведен в заблуждение при недобросъвестност. Следва да се отбележи, че отказите за прилагане на СРС са

най-често поради необоснованата необходимост, вкл. при исканията за продължаване на срока за използването на СРС - чл.21, ал.2 ЗСРЗ. При 125 отказа в цялата страна, 83 са на председателя и упълномощеният заместник председател на Окръжен съд-Бургас.

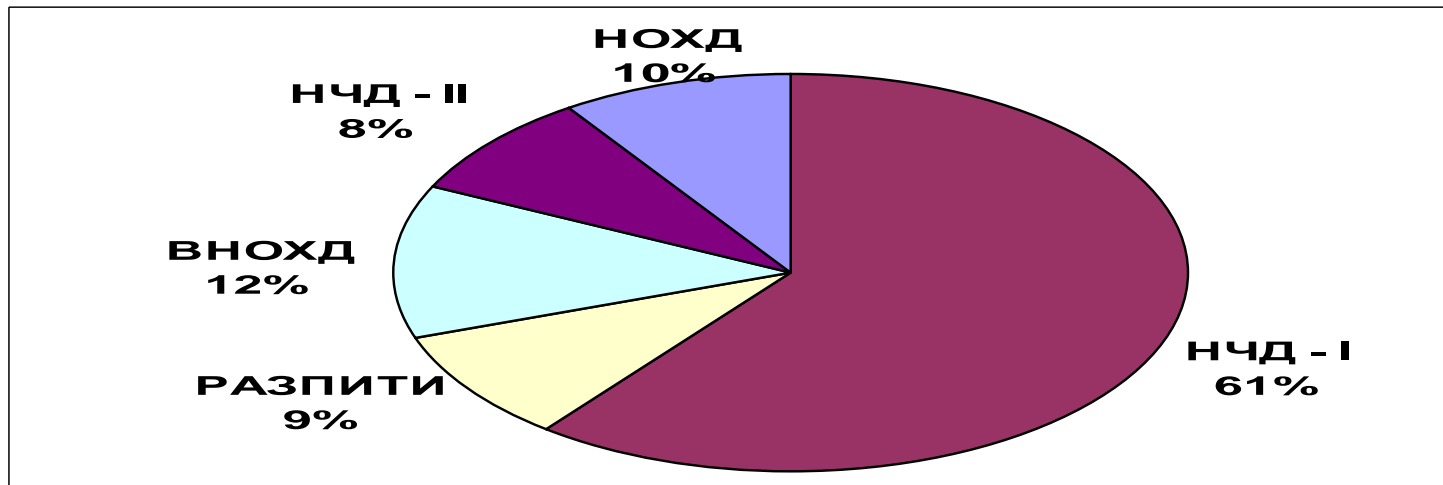
С оглед обществения отзвук на темата за СРС, следва да се подчертае, че при преустановяване прилагането на СРС, когато събраната информация няма да се използва за изготвяне на ВДС, председателят на ОС разпорежда нейното унищожаване, но няма правомощия за последващ контрол по изпълнението.

Ефективност от приложението на СРС ще има при повишаване на правната грамотност на органите на досъдебно производство и използването на СРС единствено по предназначението им.

Структурата на постъплените на делата в един съд има случаен характер, тъй като се определя от внесените от прокуратурата дела и не отразява обективно състоянието на престъпността. По-важно е да се наблюдава отговаря ли съотношението на внесените обвинения към общо извършени престъпления от същия вид, но съдилищата не отчитат подобни показатели. За съдебната дейност има значение повече структурата на наказаната престъпност, което е в пряка зависимост с работата на съдиите.

4. Разгледани дела

През отчетната година са разгледани общо **2642** наказателни дела, от които 252 НОХД, 1599 НЧД, проведени са 241 разпита, 330 въззивни наказателни дела, 220 ВНОХД.

5. Свършени наказателни дела

5.1. Анализ по видове и динамика в тригодишния период

1. През отчетната година са свършени общо **2500** наказателни дела. Те представляват **95%** от всички разгледани дела. От тях 2391 дела са в тримесечния срок, или **96%**.

От свършените общо 2500 дела, 95% от тях, или 2373, са приключили със съдебен акт по същество. Стойностите на този показател едва ли означават бавно правосъдие по наказателните дела в Бургаски окръжен съд. Всъщност, тези данни сочат за изключителна срочност при разглеждането и решаването на делата в Бургаския окръжен съд, защото не са изолирани и случайни, а постоянни и устойчиви за последните три години.

Прекратените наказателни дела са общо 127, от които по 71 дела е одобрено споразумение и поради това производството по тях е било прекратено на основание чл.24, ал.3 от НПК. Най-голям е броят на прекратените и решени със споразумение дела за престъпления в транспорта - по чл.343,ал.1,б."в" от НК – 12 бр.(над 50% от постъпилите дела), за престъпления против стопанството – 16 бр., от които – 9 по престъпления против паричната и кредитната система чл.243-250НК. Следват ги престъпления против собствеността – 11 бр., от които 8 – по дела за грабеж, и престъпленията против личността – 8 бр.

Някои видове престъпления по НК	шифър на реда	Прекратени и споразумения	
		всичко прекратени	от тях: свършени по споразум. чл. 381-384 НПК
ГЛ. I ПРЕСТЪПЛЕНИЯ П/В РЕПУБЛИКАТА	0100		
в т.ч. тероризъм - чл. 108 а	0101		
ГЛ. II ПРЕСТЪПЛЕНИЯ ПРОТИВ ЛИЧНОСТТА	0200	12	8
в т.ч. убийства довършени - чл. 115 - 118 НК	0201		
убийства опити - чл. 115-118 НК	0202		
причин.смърт по непредпазливост - чл.123 НК	0203	5	3
отвлечане на лица- чл.142 от НК	0204	5	3
блудство - чл.149, ал.5 от НК	0206		
изнасилване - чл. 152 ал.4 НК	0207		
ГЛ. V ПРЕСТЪПЛ. ПРОТИВ СОБСТВЕНОСТТА	0500	13	11
в т.ч. кражба - чл. 196 а НК	0504		
грабеж - чл. 199 НК	0505	9	8
присвояване - чл. 203, 206 ал.4 НК	0507		
измама - чл. 212 ал.5 НК	0511		
изнудване/рекет/ чл.213а ал.3 и 4, чл.214 ал.2	0513	1	
ГЛ. VI ПРЕСТЪПЛ. ПРОТИВ СТОПАНСТВОТО	0600	19	16
контрабанда на наркот. в-ва - чл. 242 ал. 2 и 3 НК	0602	7	6
прест.п/в паричната и кредит. с-ма чл.243-250НК	0603	10	9
ГЛ.VII П-Я П-В ФИН.; ДАНЪЧ. И ОСИГ. С-МИ	0700	6	1
в т.ч. чл. 253 ал.4 НК	0701		
наруш. разп. на ЗМСИП от дл.л. чл. 253б НК	0702		
укрив./непл.дан. задължения-чл. 255 - 257 НК	0703	3	
ГЛ. VIII ПРЕСТ. П-В ДЕЙНОСТТА НА Д.О.О.О.	0800	3	1
в т.ч.:пр.по служба с цел облага-чл.282-283аНК	0801		
пасивен подкуп на мест.дл.лице-чл.301-303 НК	0802	1	
акт. подкуп на мест.дл.лице-чл.304,ал1 и 2 НК	0803		
акт. подкуп на мест.дл.л.отг.служ.пол.-чл.304аНК	0804		
ГЛ. IX ДОКУМЕНТНИ ПРЕСТЪПЛЕН. чл.308-319	0900		
ГЛ. IXA КОМП. ПРЕСТЪПЛЕНИЯ чл.319а-319е	0900A		
ГЛ.X ПРЕСТЪПЛ. П/В ОБЩ.СПОКОЙСТВИЕ	1000	11	6
в т.ч.орган. и рък. на прест. група - чл. 321, 321а	1002	10	5
ГЛ. XI ОБЩООПАСНИ ПРЕСТЪПЛЕНИЯ	1100	32	25
в т.ч. палеж - чл. 330 ал.2 и 3 НК	1101	1	1
смърт и телесна повреда в трансп.-чл. 342 НК	1102	2	1
прич. смърт в транспорта - чл. 343 ал.1"в"	1104	15	12
смърт в трансп.в пияно с-е-чл.343 ал.3"б" и ал.4	1105	6	4
чл. 354а,б и чл.354в ал.2-4 НК	1106	8	7
ГЛ. XII П-Я П-В ОТБР. СПОСОБН. НА РЕПУБЛ.	1200		
вкл. разгл.сведения със секр.инф. - чл. 357-360	1201		
ГЛ. XIV ПРЕСТ.П-В МИРА И ЧОВЕЧЕСТВОТО	1300		
ОБЩО ДЕЛА НОХ /от ш. 0100 до ш. 1300/	1399	96	68

Свършени дела през последните четири години:

Вид дело	2010	2009	2008	2007
НОХД	216	175	138	150
НЧД	1577	1260	660	392

Свършени през 2010 г. :

От 216 приключени НОХД, 84% са в тримесечен срок, 120- със съдебен акт по същество, прекратени са били 96 дела и висящи в края на периода са останали 36;

От НЧД – 1577 са приключени и 100% в тримесечния срок. От тях 1569 със съдебен акт по същество, а 8 са прекратени. Останали висящи в края на периода са 22 дела.

От разгледаните 330 ВНОХД (251 новообразувани и 79 то предходната година) 265 са решени, от които 73% в тримесечния срок. Със съдебен акт по същество- 252, прекратени са 13, а висящи в края на периода са останали 65 дела, което се дължи на засиленото постъпление към края на годината на дела от районните съдилища, както се случва в края на всяка година.

От разгледаните 220 второинстанционни НЧД, 201 са приключени и то в тримесечен срок. Това прави 100% приключени дела в срок. От тях- 192 са със съдебен акт по същество и 9 са прекратени. Висящи по горепосочените причини в края на периода са останали 19 дела.

➤ **От всички свършени наказателни дела, 96% са в тримесечния срок.**

2. През 2010 г. са постановени присъди и актове със сила на присъда по 216 дела. Т.е. 86% от разгледаните НОХД са приключени с присъди.

За сравнение : През 2009г. – 175 дела, през 2008г.- по 164 дела и през 2007г.- по 196 дела.

За илюстрация на стабилността на показателя за сročност през последните няколко години за ОС-Бургас, ще посочим, че от така посочените дела с присъди, 181 (2009г. – 135 дела) са дела приключени в тримесечния срок или 84% (при 77% за 2009 г., при 84 % за 2008г., при 79% за 2007год.).

Вид дело	отменени		НОХ	НЧД
	отменени	потвърдени		
Брой свършени решени дела	216	181	216	1577
От тях в срок до 3 месеца			181	1575
Относителен дял на св. дела в 3 м. срок към общо св. Дела			84%	100%
Брой реш. по същество /с присъда/			120	1569
Брой дела за разглеждане			252	1599
Относителен дял на свършените дела към делата за разглеждане			86%	99%
Прекратени дела			96	8
Несвършени дела към 31.12.2010 г.			36	22
Съотношение несвършени/свършени дела			1:6,0	1:71,6
Брой обжалвани/протестестирани дела			41	99
Резултати от въззивна и касационна проверка:				

От общо прекратените 96 дела (93 за 2009г., при 88 дела за 2008 и 119 дела за 2007г.), в 48 от случаите се касае за образувани дела по споразумения, а по други 20 дела е одобрено споразумение в съдебното производство (при 72 дела за 2009г., при 62 дела за 2008г. и 73 дела за 2007 г.).

Най-голям е броят на решенията по същество с присъда дела за престъпления глава VI „Престъпления против стопанството” – 51 и престъпления по глава XI „Общопасни престъпления” – 19. Следват глава II „Престъпления против личността” – 14, глава V „Престъпления против собствеността” – 14, глава VIII „Престъпления против дейността на д.о.о.о – 11.

За сравнение : През 2009г. най-голям е броят на решенията по същество с присъда дела за престъпления по глава XI „Общопасни престъпления” и глава VI „Престъпления против стопанството”, глава VIII „Престъпления против дейността на д.о.о.о”, глава II „Престъпления против личността” и глава V „Престъпления против собствеността”. През 2008г. най-голям е бил броят на решенията по същество с присъда дела за престъпления по глава XI „Общопасни престъпления”, глава II „Престъпления против личността”, глава VIII „Престъпления против дейността на д.о.о.о”. и не на последно място престъпления по глава V „Престъпления против собствеността”.

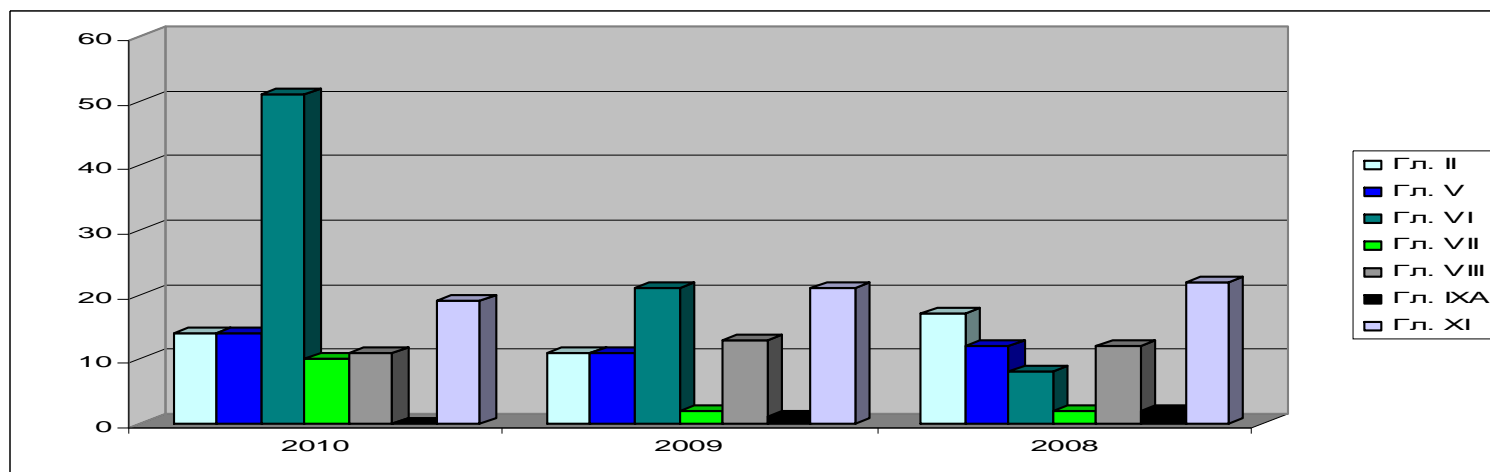
В сравнение с 2007 година увеличение бележат делата за престъпления по глава V и VI, особено по гл.VIII - против дейността на държавни органи и обществени организации, а транспортните по чл.343, ал.1 б.”в” са намалели почти 2 пъти. Намалели са и делата за наркотици, като причината за това се дължи на изменението на НК и промяна подсъдността на делата за държане на наркотици.

През отчетната година се е увеличил ръстът на делата по гл.VII – 10 дела, но при нисък ръст през последните три години. Постоянен нисък ръст бележат делата по гл.IXа, като през 2010 г. няма изобщо образувани по тази глава дела, а през 2009г. едното постъпило дело е приключено с осъдителна присъда в тримесечния срок.

Делата по чл.321 и чл.321а НК-организиране и ръководене на престъпна група са се увеличили като постъпление. От единадесетте приключили дела, 1 е с присъда (през 2009г. – 2, 2008г.- пак едно), останалите са със споразумение. Следва да се отбележи, че този вид дела приключват по-бавно с присъда, поради използваните от страна на обикновено многото подсъдими и техните защитници всички законови възможности за отлагане на дела. А през тази година следва да се отчете и големият брой върнати за доразследване дела, образувани по внесени от прокуратурата обвинителни актове за престъпления по тази глава. Този резултат сочи на изключителни затруднения при разследването и попълването на делата с годни доказателства по този вид престъпления.

Увеличил се е броят и на делата за престъпления против стопанството, като са разгледани дела предимно по чл.243-250 от НК - за престъпления против паричната и кредитната система- 77, като са свършени – 59(76,6%).

Разнородна е картината на престъпната дейтелност, приключила с присъди за последните три години и графично изглежда по следния начин:

Следната таблица е показателна за свършените НОХД :

Видове престъпления от НК	Шифър	Образуван и по обвинителни и актове 2010 г.	Свършени с присъда от образуваните 2010 г.		Свършени със споразумения от образуваните 2010 г.
			осъдителна	оправдателна	
ГЛ. II ПРЕСТЪПЛЕНИЯ ПРОТИВ ЛИЧНОСТТА	0200	19	10		1
ГЛ. V ПРЕСТЪПЛ. ПРОТИВ СОБСТВЕНОСТТА	0500	12	6		2
ГЛ. VI ПРЕСТЪПЛ. ПРОТИВ СТОПАНСТВОТО	0600	17	4		7
ГЛ.VII П-Я П-В ФИН.; ДАНЪЧ. И ОСИГ. С-МИ	0700	13	6		
ГЛ. VIII ПРЕСТ. П-В ДЕЙНОСТТА НА Д.О.О.	0800	10	7		
ГЛ.X ПРЕСТЪПЛ. П/В ОБЩ. СПОКОЙСТВИЕ	1000	6			1
ГЛ. XI ОБЩООПАСНИ ПРЕСТЪПЛЕНИЯ	1100	22	11		6
ОБЩО ДЕЛА НОХ /от ш. 0200 до ш. 1106/		99	44		17

През отчетната година са постановени **94 осъдителни присъди**, 44 от които по дела от 2010г. и **4 оправдателни присъди**, от които 2 по дела от 2009г., 1 по дело от 2008г. и 1 по дело от 2007г. . Одобрени по реда на чл.382 НПК са 48 споразумения. Освобождаване от наказателна отговорност по чл.78а НК е постановено по 42 дела.

Влезлите в сила присъди през годината са 209.

В процентно съотношение наказаната престъпност е **85 %**. Останалите 15% представляват 4 оправдателни присъди, 23 дела прекратени и върнати за доразследване, 1 дело поради изтичане на абсолютна погасителна давност, 4 прекратени, поради отказ да се одобри споразумението.

- Относителният дял на осъдителните присъди и одобрени споразумения(общо 107) спрямо внесените прокурорски актове(общо 151- 99 ОА и 52 споразумения) по видове престъпление е **71 %**.

3.Общо са осъдени **180** лица, а един подсъдим е оправдан. Наказания „лишаване от свобода” от 10г. до 30г. са били наложени на 4 лица, от които три са съдени за убийство. На „лишаване от свобода” над 3 до 10г. са осъдени 26 подсъдими. На 106 лица са били наложени наказания „лишаване от свобода” до 3 години, като за 67 от тях е приложен института на условното осъждане и изтърпяването на наказанието е отложено за определен изпитателен срок.

Наказана престъпност и брой осъдени лица в тригодишния период:

Наложени наказания	2010	2009г.	2008г.
Лишени от свобода <i>до 3 години</i>	106	115	131
От тях условно	67	70	73
Лишаване от свобода <i>от 3-10 години</i>	26	30	26
Лишаване от свобода <i>от 10-30 години</i>	4	6	9
Доживотен затвор	0	2	2
Доживотен затвор без право на замяна	0	0	1
Други	44	35	27

През 2010г. **едно** от общо осъдените 180 лица е непълнолетен и е осъден за причиняване смърт в транспорта - чл. 343 ал.1"в" НК.

През същия отчетен период е оправдано едно лице.

За сравнение :През 2009г. от осъдените 188 лица, 2 са непълнолетни, а 8 са оправдани. През 2008г. са осъдени съответно 196 лица, от които 3 непълнолетни и оправдани 4 лица. Намалял е броят на осъдените непълнолетни лица и на оправданите в сравнение с предходните две година.

Отново най-голям е делът на осъдените лица на „лишаване от свобода” до 3 години (106 човека), като е намалял с 24% в сравнение с 2008г.-131 лица и в сравнение с 2009г.-115лица (14%). Същото се констатира и по отношение на броя на лицата, спрямо които е приложен института на условното осъждане (67 – през 2010г., 70- през 2009г. при 73 лица за 2008г.).

В наблюдавания тригодишен период, броят на осъдените на „лишаване от свобода” от 3 до 10 години е приблизително еднакъв, като през отчетната 2010г. е същият като през 2008г. – 26 и е намалял спрямо 2009г. – 30 лица. Намалял е брой на осъдените на наказание от 10 до 30 години ЛОС - 4 лица (при 6 през 2009г., 9 през 2008г). През 2010г. няма осъдени на наказание „доживотен затвор”, през 2009г. и 2008г. са били осъдени 2 лица.

През отчетната година не е налагано наказанието “доживотен затвор без право на замяна”, през предходната година -също. През 2008г. е било наложено в един случай.

Броят на осъдените за грабеж поддържа завидно високо ниво през последните три години – 25 са осъдените през 2010г., 27 през 2009г., при 24 за 2008г. Голям е броят на осъдените лица по гл.ХI - за престъпление по чл 343 ал.1, б."в" и чл.343, ал.3,б."б" и ал.4 от НК - общо 23 .

Сравнително еднакъв се е запазил и броят на осъдените по чл.354а от НК (наркотици)- 10 през отчетната година, при 12 за предходната година и 14 за 2008г.

През анализирания период се е увеличил броя на осъдени лица за престъпление по чл.321 НК – 22 в сравнение с предходната година – 17 и е намалял в сравнение с 2008г. когато осъдените лица са били 47, което се обяснява с намаленото постъпление на този вид дела.

Значително увеличен е броят на осъдените лица за престъпления против стопанството- 53, при 28 за предходната година и 18 за 2008г., което също е в резултата на увеличени брой постъпили през годината дела.

Осъдените лица за убийство по чл.115-118 НК са 5 (7 са били през 2009г. и 10 през 2008г.), на три от които е наложено наказанието “лишаване от свобода над 10 до 30 години”. За опит за убийство няма осъдено лице, през предходната 2009г. е осъдено едно лице, докато през 2008г. са били 4 и за причиняване на смърт по непредпазливост, квалифицирано като престъпление по чл.123 НК- 4 лица, при 7 за 2009г. и 13 за 2008г.

6.Оправдателни присъди

През 2010г. са влезли в сила 5 оправдателни присъди (по НОХД №№ 83/2007, 302/2007, 77/2009, 354/2009 и по НАХД № 316/2009г.). От тях една е по гл. II - Престъпления против личността, 2 по по гл.VI - Престъпления против стопанството – престъпления против паричната и кредитната система по чл.243-250 НК, една по гл.VII - Престъпления против финансовата, данъчната и осигурителната системи и толкова по гл. VIII - Престъпления против дейността на д.о.о.о.

Пет са постановените през 2010г. оправдателни присъди : по НОХД 55/2007г., по НОХД 67/2008г., по НОХД 77/2009г., по НОХД 354/2009г. и по НАХД 316/2009г..

Оправдани са 7 лица.

4 от присъдите са протестирани от прокуратурата. По НОХД 354/2009 оправдателната присъда е потвърдена от Апелативен съд гр. Бургас, по НАХД 316/2009 - също. И двете присъди са влезли в сила през отчетната година.

Причините за постановяване на оправдателни присъди могат да се обобщят в две групи:

1.Събраните по делото доказателства и установената въз основа на тях фактическа обстановка не водят до извод за осъществен състав на престъплението- несъставомерност.

2. Недоказаност на обвинението, включително по отношение на авторството на престъплението.

7.Върнати за доразследване дела

Делата върнати за доразследване са **23**. Почти два пъти повече всравнение с предходната година. През предходните три години върнатите на прокурора дела са съответно : през 2009г. – 14, през 2008 – 17, през 2007 – 32. Тревожен е не толкова броя на върнатите за доразследване дела, а фактът, че някои от тях са връщани по два пъти(НОХД №763/2010, НОХД №48/2010, НОХД №767/2010 НОХД №758/2010), а в един от случаите- и трети път(НОХД №691/2010). Почти всички са върнати от разпоредително заседание, което сочи на висок професионализъм от страна на наказателните съдии при подготовката на делата за насрочване в съдебно заседание. След измененията на НПК от м.май 2010г.

прокурорите са се възползвали от възможността да протестираат прекратяването на съдебните производства по чл.249 вр. чл.248, ал.2, т.1 и 3 НПК, като във всички случаи определенията на съда са били потвърждавани от горната инстанция (3 случая). При повторното внасяне в съда на обвинителния акт, делото се разпределя на първоначалния съдия-докладчик, съгласно разпоредбата на чл.89, ал.7 от Правилника за администрацията в районните, окръжните, административните, военните и апелативните съдилища, обн.ДВ, бр.66 от 18.08.2009г., предхождащите я вътрешни правила и административна заповед. И през настоящата година продължи практиката по анализирани на причините за прекратяване на съдебното производство и връщане на делото на прокурора по делата на Бургаски съдебен окръг. В тази връзка следва да се посочи, че проблем продължават да бъдат спорните въпроси по приложението на НПК и уеднаквяването на съдебната практика. Прави впечатление, че интензивността на общественно-политическите отношения пряко рефлектира в дейността на органите на досъдебното производство, при което количеството неминуемо доведе до понижаване на качеството. Данните за съвременната икономическа престъпност, каквито са най-често извършваните престъпления против данъчната, финансовата и осигурителната системи, прането на пари, тези в сферата на корпоративния бизнес сочат за устойчивост, поради развитието на съвременни информационни технологии, повишаване на нивото на грамотност и възможностите на съвременния свят. Не случайно отчитаме ръст на постъпление на делата по гл.VI и VII и не случайно споменаваме проблема. На тази престъпност може да се противопостави единствено сериозната подготовка не само на магистратите, но първо на разследващите, в областта на финансово-данъчни познания и компютърно-информационна грамотност.

Ако следва да се посочат причините за прекратяване на делата и връщане на прокурора, при констатирано стриктно спазване от страна на магистратите от БОС на ТР №2/02г. на ОСНК на ВКС, те отново ще се обобщят в повтарящите се от предходни години съществени процесуални нарушения в досъдебното производство, довели до съществено ограничаване процесуалните права на подсъдимия или на пострадалия, в това число и пороци на внесения обвинителен акт, като :

- констатирани противоречия между обстоятелствената част и диспозитива на обвинителния акт, отнасящи се до съставомерните признаци на деянието и участието на обвиняемия в него;
- непосочване в обстоятелствената част на обвинителния акт на фактите, обуславящи съставомерността на деянието и участието на обвиняемия в осъществяването му, като тук се включва и липсата на конкретизация относно времето, мястото и начина на извършване на деянието
- констатирани противоречия между фактическото описание на престъплението и правната му квалификация;

Констатираните основни причини за връщане на делата за доразследване са изцяло в рамките на закона и не се установи т.нар. „съдийски произвол”.

От върнатите за доразследване 23 дела, едва по 8 (като едно е внесено на 08.02.2011г.) са отстранени посочените от съда пороци и са внесени отново в съда (35%)- 4 в рамките на един месец и 4 в период над два месеца. Последните цифри само затвърждават, че пропуските са били достатъчно сериозни, за да не могат да се отстранят в разумен срок . Приключили са производства по осем

дела(не всички образувани през 2010г.). Повторяемостта на едни и същи основания за връщане и най-вече нарушаването на правата на пострадалите в досъдебното производство през последните няколко години не сочи за подобрен професионализъм от страна на разследващите органи, правопрпорционален на засиления интензитет на дейността им. Последният пък, очевидно, се отразява и на качеството на актовете, предлагани от държавното обвинение. Все в името на бързината на правосъдието, следва отново да подчертаем, че съдът често се въздържа от прекомерно стриктно или формално отношение към процесуалните пропуски. А законната възможност за връщане на делата е дисциплинираща по отношение на въпроса със зачитане правата на обвиняемите. След внимателния анализ на върнатите за доразследване дела в БОС, един извод е сигурен - липсват своеволия и неоснователни връщания от страна на съдиите . И все пак, стремежът към подобряване на резултатите са в интерес на подобряване на общото качество на работата и ще продължи обсъждането на причините, докато като проблем на системата бъде сведен до санитарен минимум. Обстоятелството, че връщането на делата е изключително от разпоредително заседание разкрива по косвен начин и становището на адвокатурата, чиито възражения по тези въпроси могат да бъдат чути единствено във фазата на съдебното производство. В няколко изолирани случая се установява неизпълнение от наблюдаващия прокурор на указанията, дадени от съда при връщане на делото за доразследване.

Наблюдението на броя на върнатите поради неодобрение на споразумения дела е от съществено значение в две посоки. От една страна, съдът е призван по закон да утвърждава спазването на морала. Това е изискване в рамките и на принципа за законност и на общия принцип за справедливост – правосъдие, основано на закона. В повечето случаи съдът е отказвал одобрение на споразумението на това основание. Общото наблюдение на критерия за морала на съдилищата, както при одобряването, така и при връщането е ценен източник на познание за способността на съда да утвърждава единно разбиране за морала. В Бургаски съдебен окръг е необходимо по- често да се обсъждат тези случаи.

От друга страна, въпросите на делата, внесени и приключени по споразумение ни отвеждат до повдигнатите в обществото през последните години дебати относно целите на института. На везните са поставени от една страна обществения интерес от наказване на престъплението със съответно наказание, а от друга - интересите на правосъдието от бързи и не скъпи процеси. За отбелязване е, че при реализацията на процедурите по приключване на делата по споразумение, а и при съкратено следствие, балансът на двата значими интереса не винаги е постигнат и оценката за това се прави от гражданското общество.

8. Инстанционен контрол

През 2010г. са обжалвани и протестирани 41 НОХД и 99 НЧД.

През 2009 г. са обжалвани и протестирани 55 НОХ дела и 87 НЧД.

През 2008 година техният брой е съответно 47 НОХ дела и 72 НЧД.

Някои видове престъпления по НК	шифър на реда	Обжалвани и протестиранни дела
ГЛ. I ПРЕСТЪПЛЕНИЯ П/В РЕПУБЛИКАТА	0100	0
в т.ч. тероризъм - чл. 108 а	0101	0
ГЛ. II ПРЕСТЪПЛЕНИЯ ПРОТИВ ЛИЧНОСТТА	0200	6
в т.ч. убийства довършени - чл. 115 - 118 НК	0201	2
убийства опити - чл. 115-118 НК	0202	1
Причин.смърт по непредпазливост - чл.123 НК	0203	0
отвлечане на лица- чл.142 от НК	0204	1
блудство - чл.149, ал.5 от НК	0206	1
изнасилване - чл. 152 ал.4 НК	0207	0
ГЛ. V ПРЕСТЪПЛ. ПРОТИВ СОБСТВЕНОСТТА	0500	7
в т.ч. кражба - чл. 196 а НК	0504	0
Грабеж - чл. 199 НК	0505	4
присвояване - чл. 203, 206 ал.4 НК	0507	1
измама - чл. 212 ал.5 НК	0511	0
изнудване/рекет/ чл.213а ал.3 и 4, чл.214 ал.2	0513	1
ГЛ. VI ПРЕСТЪПЛ. ПРОТИВ СТОПАНСТВОТО	0600	9
контрабанда на наркот. в-ва - чл. 242 ал. 2 и 3 НК	0602	1
прест.п/в паричната и кредит. с-ма чл.243-250НК	0603	6
ГЛ.VII П-Я П-В ФИН.; ДАНЪЧ. И ОСИГ. С-МИ	0700	3
в т.ч. чл. 253 ал.4 НК	0701	1
наруш. разп. на ЗМСИП от дл.л. чл. 253б НК	0702	0
укрив./непл.дан. задължения-чл. 255 - 257 НК	0703	0
ГЛ. VIII ПРЕСТ. П-В ДЕЙНОСТТА НА Д.О.О.О.	0800	3
в т.ч.:пр.по служба с цел облага-чл.282-283аНК	0801	0
пасивен подкуп на мест.дл.лице-чл.301-303 НК	0802	0
акт. подкуп на мест.дл.лице-чл.304,ал1 и 2 НК	0803	1
акт. подкуп на мест.дл.л.отг.служ.пол.-чл.304аНК	0804	0
ГЛ. IX ДОКУМЕНТНИ ПРЕСТЪПЛЕН. чл.308-319	0900	0
ГЛ. IXA КОМП. ПРЕСТЪПЛЕНИЯ чл.319а-319е	0900A	0
ГЛ.X ПРЕСТЪПЛ. П/В ОБЩ.СПОКОЙСТВИЕ	1000	2
в т.ч.орган. и рък. на прест. група - чл. 321, 321а	1002	2
ГЛ. XI ОБЩООПАСНИ ПРЕСТЪПЛЕНИЯ	1100	11
в т.ч. палеж - чл. 330 ал.2 и 3 НК	1101	1
смърт и телесна повреда в трансп.-чл. 342 НК	1102	0
прич. смърт в транспорта - чл. 343 ал.1"в"	1104	3
смърт в трансп.в пияно с-е-чл.343 ал.3"б" и ал.4	1105	6
чл. 354а,б и чл.354в ал.2-4 НК	1106	1
ГЛ. XII П-Я П-В ОТБР. СПОСОБН. НА РЕПУБЛ.	1200	0
вкл. разгл.сведения със секр.инф. - чл. 357-360	1201	0
ГЛ. XIV ПРЕСТ.П-В МИРА И ЧОВЕЧЕСТВОТО	1300	0
ОБЩО ДЕЛА НОХ /от ш. 0100 до ш. 1300/	1399	41
чл.70-71 НК - предсрочно освобождаване	1400	0
чл. 80-88 НК – реабилитация	1500	0
чл. 47 ал.5 от ЗБ / частни производства/	1700	0
чл. 23, 25 и 27 НК – кумулации	1800	3
Други дела	1850	13
НЧД от досъдебното производство	1900	83

9. Резултати от въззивна проверка

НОХ	2010	2009	2008
Отменени	2	1	3
Потвърдени	10	4	14
Изменени	13	3	8

Отменените са актовете по две наказателни дела от общ характер: По НОХД 137/2008 присъдата е отменена, като е постановена нова присъда то Апелативен съд-Бургас (индекс „2” - присъдата отменена и постановена нова от БАС, съдия С. Тодоров) и НОХД 199/2009, по което присъдата е отменена и делото върнато на прокурора (индекс „2в” - отменени и върнати на прокурора, съдия С. Събев).

Изменени са били 13 акта по: НОХД 12/210(с.Тодорова) НОХД 82/2010, НОХД 190/2010(с.Мелконян), НОХД 226/2009(с.Господинова), НОХД 166/2007 (с.Марков), НОХД 233/2008(с.Събев), НОХД 349/2009(с.Стойков), НОХД 165/2009 (с.Георгиева), НОХД 186/2009(с.Стойков), НОХД 311/2008(с.Стойков), НАХД 184/2010(с.Стойков), НАХД 690/2010(с.Събев) и НАХД 253/2010 (с.Стойков).

При зменените присъди има случаи, при които е намален размера на наложеното наказание „лишаване от свобода”, като в единия случай деянието е и преквалифицирано, а в една от присъдите е увеличен срока на пробационната мярка „поправителен труд” и увеличен размера на удръжката по трудово възнаграждение.

10. Резултати от касационна проверка

През 2010г. потвърдени са били от касационна инстанция съдебните актове по 8 дела, изменени са били по 7, а по 1 е отменен: НОХД 22/2008 (индекс „2в” - отменени и върнати на прокурора, съдия Д. Вълкова).

През 2009г. 2 са били отменените присъди, 4 потвърдени и 2 изменени.

През 2008г. потвърдените са 13, изменените 15 и няма отменени..

Данните сочат на запазване на относителния дял на обжалваните и протестираните дела. Запазва се и съотношението на обжалваните дела към общо подлежащите на обжалване, което означава, че влизането в сила на първоинстанционния акт на съда поради необжалване и протестиране в най-висша степен удовлетворява интересите на правосъдието. Сравнително малкия брой обжалвани дела се дължи на обстоятелството, че и през изминалата година голяма част от делата се решават със споразумение, както и по реда на съкратеното съдебно следствие.

Изменените присъди са три, при които в два от случаите е намален размера на наложеното наказание „лишаване от свобода”, като в единия случай деянието е и преквалифицирано, а в една от присъдите е увеличен срока на пробационната мярка „поправителен труд” и увеличен размера на удръжката по трудово възнаграждение.

Важното е при отчитане на инстанционния контрол, че дейността на първоинстанционния окръжен съд става успешна процесуална и материалноправна предпоставка за срочен и ефективен качествен институционален контрол .

Изнесените по-горе резултати от въззивната и касационна инстанция дават основание за положителна оценка на работата на окръжните съдии от

наказателно отделение. Данните, съпоставени с предходни години, налагат извод за устойчивост с тенденция за подобрене в качеството на работа.

Доколкото има изолирани случаи на спорна от правно гледище преценка, то тя се дължи на лични пропуски и не отразява като цяло слабости в работата на съда.

От всичко изложено като статистика, данни и обобщение следва извода, че съдът не е бил затруднен да разгледа и да се произнесе с присъда по никоя група дела, внесени от прокуратурата. Отложените дела са разгледани в разумни срокове и не разкриват неоправдано забавяне. В този смисъл съдът е действал еднакво, независимо от характера и вида на обвинението .

Следва да се посочи, че се е увеличила интензивността на дейността, личната натовареност на отделните съдии, ускоряване на движението на делата, на сроковете между заседанията и на срочността при изготвяне на съдебните актове. Числата никога не са достатъчен показател за натовареността на съдиите, докато не се отчете тежестта на делата и действителната ангажираност на съдиите по тях, вкл. работата по администрирането им.

Следната таблица показва движението на делата и наблюдаваните в доклада съотношения :

	Постъпили дела						Свършени дела								
	общо			в т.ч. новообразувани			решени по същ. с присъда			прекратени			в т.ч. по споразумение		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
ГЛ. I ПРЕСТЪПЛ. П/В РЕПУБЛИКАТА	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0
ГЛ. II ПРЕСТЪПЛ.ПРОТИВ ЛИЧНОСТТА	32	28	30	26	20	19	14	11	17	12	11	5	8	6	3
в т.ч. убийства довършени - чл. 115 - 118 НК	7	8	12	6	5	9	6	6	8	0	1	1	0	1	0
убийства опити - чл. 115-118 НК	1	3	5	0	2	4	1	1	4	0	1	0	0	0	0
причин.смърт по непредпазл. – чл.123 НК	8	9	8	7	7	3	1	3	4	5	5	2	3	3	2
отвлчяване на лица- чл.142 от НК	8	3	0	7	3	0	2	0	0	5	2	0	3	1	0
блудство - чл.149, ал.5 от НК	2	0	0	2	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Изнасилване - чл. 152 ал.4 НК	1	1	1	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0
ГЛ.V ПРЕСТЪПЛ.ПРОТИВ СОБСТВ.	29	32	28	22	24	19	14	11	12	13	14	8	11	13	6
грабеж - чл. 199 НК	20	25	24	16	20	17	10	8	11	9	13	8	8	12	6
присвояване - чл. 203, 206 ал.4 НК	2	1	0	2	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0
изнудване/рекет/ чл.213а ал.3 4, чл.214 ал.2	2	2	1	1	2	0	1	0	1	1	1	0	0	1	0
ГЛ.VI ПРЕСТЪПЛ.ПРОТИВ СТОПАНСТВОТО	90	52	37	76	42	29	51	21	8	19	17	19	16	11	10
контрабанда на нарк. в-ва чл. 242 ал. 2 и 3 НК	8	3	1	8	3	0	0	0	1	7	3	0	6	2	0
прест.п/в паричната и кредит.с-ма чл.243-250НК	77	31	12	66	28	10	49	16	1	10	4	8	9	3	5
ГЛ. VII П-Я П-В ФИН.ДАНЪЧ. И ОСИГ. С-МИ	19	9	3	13	9	2	10	2	2	6	1	1	1	1	0
в т.ч. чл. 253 ал.4 НК	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
укрив./непл.данъчни задълж.-чл.255-257 НК	12	5	3	9	5	2	7	1	2	3	1	1	0	1	0
ГЛ. VIII ПРЕСТ.П-В ДЕЙНОСТТА НА Д.О.О	16	20	23	11	12	21	11	13	12	3	2	3	1	0	0
в т.ч.пр.по служба с цел облага-чл.282-283аНК	3	4	4	1	1	3	2	2	1	0	0	0	0	0	0
Пас. подкуп на мест.дл.лице-чл.301-303 НК	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
акт. подкуп на мест.дл.лице-чл.304,ал1 и 2 НК	5	6	10	4	3	10	5	5	5	0	0	2	0	0	0
акт. подкуп на мест.дл.л.отг.служ.пол.-чл.304аНК	2	1	2	2	0	2	1	1	1	0	0	0	0	0	0
ГЛ.IXA КОМП. ПРЕСТЪПЛЕНИЯ чл.319а-319е	0	1	3	0	1	3	0	1	2	0	0	1	0	0	0
ГЛ.X ПРЕСТЪПЛ. П/В ОБЩ.СПОКОЙСТВИЕ	13	10	12	10	8	12	1	2	1	11	5	9	6	4	6
чл. 321, 321а НК	12	9	12	10	7	12	1	2	1	10	5	9	5	4	6
ГЛ. XI ОБЩООПАСНИ ПРЕСТЪПЛЕНИЯ	53	74	72	42	66	62	19	21	22	32	42	42	25	36	37
в т.ч. палеж - чл. 330 ал.2 и 3 НК	2	3	3	1	3	3	1	1	2	1	1	1	1	1	1
смърт и телесна повреда в трансп.-чл. 342 НК	2	1	3	2	0	1	0	1	2	2	0	0	1	0	0
прич. смърт в транспорта - чл. 343 ал.1"в"	23	29	38	18	28	33	7	6	11	15	18	26	12	17	23
смърт в трансп.в пияно с-е-чл.343 ал.3"б" и ал.4	15	30	12	10	26	10	9	12	4	6	13	4	4	9	3
чл. 354а,б и чл.354в ал.2-4 НК	11	10	13	11	8	12	2	1	1	8	9	10	7	8	10
Общ брой	252	227	208	200	183	167	120	82	76	96	93	88	68	72	62

11. ДЕЛАТА СЪС ЗНАЧИМ ОБЩЕСТВЕН ИНТЕРЕС

Във връзка с приетия план-график на неотложните мерки и действия на правителството и органите на съдебната власт, допълващи Плана за действие по показателите за напредък в областта на съдебната реформа, борбата с корупцията и организираната престъпност за периода август-декември 2008г., ВСС прие Мерки за усъвършенстване организацията на работа в съдилищата и прокуратурата по делата от особен обществен интерес. До 5-то число на всеки месец продължават да се изпращат във ВСС данни за делата със значим обществен интерес. Следи се и обществения отзвук по тези дела. Дадени са указания на административните ръководители, при прилагане на чл.9 от ЗСВ да се отчита натовареността на магистратите, разглеждащи такива дела, както и да се създадат условия за разглеждане на тези дела. Указанията са скрепени със заповед, с която са запознати всички магистрати и деловодители.

Делата със значим обществен интерес са дефинирани още през 2007г. с указанията за обхвата на годишния доклад .

Делата, предизвикващи особен обществен интерес обикновено са за престъпления, които в най-голяма степен засягат обществените отношения, или са извършени от публични личности, чието поведение фокусира общественото внимание.

Не винаги утвърденият в практиката критерий фактическа и правна сложност има своя еквивалент в обществената значимост.

Със същата сила от предходни години, ще повторим, че професионалните предизвикателства пред съдията от правно естество не винаги съвпадат със значимостта, която обществото или отделни негови представители придават на едно дело.

Със същата сила ще повторим, че съдията не бива да бъде повлиян от друго внимание, освен вниманието към фактите и правото. Затова нашето общо виждане по този раздел е обсъждане на делата на плоскостта на отчетността в контекста на всички останали дела.

Една от основните цели, която се поставя пред съдилищата, е решаването на тези дела в разумен срок и преодоляване слабостите и недостатъците, допускани както във фазата на досъдебното производство, така и в хода на съдебното следствие.

При тези дела съдът по-скоро следва да се стреми да достига собствените си стандарти за добро правосъдие, без да допуска продължително забавяне, необосновани отлагания, които поставят под съмнение всеобщото приложение на принципите за равенство на гражданите пред закона, разкриване на обективната истина и независимостта на съда.

Законодателните промени от последните години са насочени към ускоряване на наказателния процес, качествено и прецизно приключване на съдебните дела и постановяване на справедливи актове при стриктно спазване на законите.

Макар и невключени в отчетите за дела със значим обществен интерес, изготвяни до 5-то число всеки месец и изпращани във ВСС, следващата таблица показва съотношението на делата по глави от НК, които ние сме поставили в тази група и които сме наблюдавали преимуществено :

ГЛАВИ ОТ НК	Прокурорски акт	Приключване	2008	2009	2010
ОБЩООПАСНИ ПРЕСТЪПЛЕНИЯ чл.330-356	Обвинителен акт	Присъда	22	21	19
		Споразумение/спогодба	4	11	7
	Предложение от ОП/осв.нак.отг.	Присъда			
	Споразумение	Споразумение/спогодба	33	25	18
ПРЕСТЪПЛЕНИЯ ПРОТИВ ЛИЧНОСТТА чл.115-155	Обвинителен акт	Присъда	14	11	14
		Споразумение/спогодба	2	3	1
	Предложение от ОП/осв.нак.отг.	Присъда	3		
	Споразумение	Споразумение/спогодба	1	3	7
ПРЕСТЪПЛЕНИЯ ПРОТИВ СОБСТВЕНОСТТА чл.194-217	Обвинителен акт	Присъда	12	11	14
		Споразумение/спогодба	3	9	2
	Споразумение	Споразумение/спогодба	3	4	9
	ПРЕСТЪПЛЕНИЯ ПРОТИВ СТОПАНСТВОТО чл.219-260	Обвинителен акт	Присъда	7	10
Споразумение/спогодба			5	3	7
Предложение от ОП/осв.нак.отг.		Присъда	1	11	44
Споразумение		Споразумение/спогодба	5	8	9
ПРЕСТЪПЛЕНИЯ ПРОТИВ ФИН., ДАНАЧНАТА И ОСИГ. С-МИ чл.253 ал. 4	Обвинителен акт	Присъда	2	1	9
		Споразумение/спогодба			
	Предложение от ОП/осв.нак.отг.	Присъда		1	1
	Споразумение	Споразумение/спогодба		1	1
ПРЕСТЪПЛЕНИЯ ПРОТИВ ДЕЙНОСТТА НА Д.О.О.О чл.282-283а, 304 ал. 1и 2	Обвинителен акт	Присъда	10	13	11
		Споразумение/спогодба			
	Предложение от ОП/осв.нак.отг.	Присъда	2		
	Споразумение	Споразумение/спогодба			1
ОРГАНИЗИРАНА ПРЕСТЪПНА ГРУПА	Обвинителен акт	Присъда		2	1
		Споразумение/спогодба	2		1
	Споразумение	Споразумение/спогодба	5	4	4
		Общо	136	152	187

Наблюдаваните от Бургаски окръжен съд дела с особен обществен интерес през 2010г. са **27** дела, от които 6 дела от предходни години.

Свършените дела са общо 21, от които 13- с присъда или решение, 3- със споразумения и 5 – върнати на прокурора за доразследване. Несвършени са останали 6 дела.

Първото дело от тези с т.нар. обществен интерес, което следва да се посочи е НОХД №145/2004г. (делото “Дражев”). След 74 съдебни заседания, употребени всички легални възможности за отлагане на един процес, явно шиканиране на процеса и трикратното му стартиране от самото начало, на 01.07.2010г. делото приключи с осъдителна присъда за престъпление по чл.343, ал.3 НК, извършено от Дражев. Съдия В.Узунова следва да бъде поощрена, за

проявената процесуална упоритост особено през последната година за приключване на делото, въпреки всички пречки.

Тук следва да се посочат и НОХД № 132/09 г., и НОХД №302/2009г. по описа на БОС, и двете с докладчик съдия П.Георгиева, приключили за по-малко от година . Първото е известно като делото за “групата на Стойчо Лудия” по чл.321, ал.3, т.2 вр. ал.2 НК и чл.354а, ал.2 НК, второто- като “делото на Митьо Очите” и роднините му за пране на пари – по чл.253, ал.4 НК. Интересът на обществото по това дело е породен най-вече с оглед личността на единия подсъдим, който през 2008г. по НОХД №20/2008г. се е признал за виновен за това, че от 2000г. до 2007г. е образувал и ръководил организирана престъпна група, създадена с цел да върши престъпления по чл.354а, ал.2, вр.ал.1 НК на територията на град Бургас и областта, като групата е въоръжена и с добре развита йерархична структура.

Не следва да се подмине и НОХД №302/2008г., със съдия-докладчик Ст.Стойков, по което бившият кмет на град Несебър Николай Трифонов бе оправдан за повдигнатото му обвинение по чл.283 вр. чл.282, ал.2 НК. Присъдата е протестирана пред АС-Бургас и делото все още не е върнато.

Интересът не беше по-малък и към НОХД №3/2010г. с докладчик съдия М.Мелконян, приключило за по-малко от година, по което подсъдим беше бивш полицаи, обвинен в умъртвяване на лице от криминалния контингент на град Бургас – Калоян Стоянов “Рижият”. Тук съдията-докладчик бе подложен от една страна на силен обществен натиск, от друга- следваше да се абстрахира от щедро и публично коментиранията от полицейски служители личност на техния бивш колега, а от трета – от медийно представяни версии за евентуални реакции на криминалния контингент.

Не по-малко обществено известно беше и НОХД №97/2010г. с докладчик съдия Г.Тодорова, по което за два месеца бившият кмета на гр.Камено, обвинен във финансови злоупотреби със средства, предоставени от ЕС на Българската държава-чл.254б, ал.2 вр. ал.1 НК, получи осъдителна присъда, вече влязла в сила.

С особен интерес местната общественост следеше и НОХД №672/2010г. с докладчик съдия Пл.Синков, по което обвиняем за подкуп бе старши инспектор в Дирекция “Инспекция по труда”. Макар и веднъж върнато на прокурора за доразследване, делото бе внесено повторно в съда и за четири месеца приключи с осъдителна присъда.

След като е внесено за четвърти път, НОХД №1498/2010г. с докладчик съдия З.Захариев, образувано по обвинение за убийство на шведски поданик, е насрочено за 11.05.2011, след като веднъж е отложено за призоваване на свидетели. По това дело съдията докладчик е насрочил разпит на свидетел в чужбина чрез видеоконферентна връзка.

НОХД №1285/2010г. със съдия- докладчик П.Георгиева е внесено за трети път от ОП-Бургас, след като два пъти е било връщано за доразследване. Делото е образувано срещу ликвидатора на “Океански риболов” за престъпление по чл.203, ал.1, чл.201 НК и е все още висящо.

Интерес предизвика и НОХД №1373/2010г. с докладчик съдия З.Захариев, с обвиняем известен бургаски бизнесмен, обвинен за престъпление по чл.203, ал.1 вр.чл.201НК. Делото е образувано през м.октомври 2010г., така че все още е висящо.

Не може да не отнесем към тези дела и НОХД №1525/2010г., със съдия докладчик Ст.Стойков., образувано след предложение на главния прокурор за възобновяване на НОХД №302/2009г., приключило със споразумение между прокурора и подсъдимите Димитър Желязков и роднините му за извършено престъпление по чл.253 НК. Делото беше в „светлините на прожекторите” предвид личността на подсъдимите. Стриктно в най-кратки срокове то беше приключено. Към момента на изготвяне на настоящото изложение резултата от инстанционния контрол все още не е известен.

Следва тревожно да се отбележи, че сравнително голям брой от внесените от прокуратурата дела с обществен интерес са били върнати за доразследване. Тези дела са образувани обикновено за престъпления по чл.321 НК, който факт подкрепя гореизложени извод за необходимост от задълбочаване на знанията в тази сфера и от страна на разследващите органи.

Върнатите за доразследване дела от тези с обществен интерес са НОХД 767/2010г., образувано по чл.321 НК, известно като делото “Мечков-Далакманов”, върнато два пъти на прокуратурата за доразследване, НОХД 133/2019г по чл.321 НК – делото “Диян Боксьора”, върнато два пъти на прокуратурата за доразследване, НОХД №189/2010г.- по чл.321 НК- делото “групата на Лихварите”, НОХД №303/2010г., НОХД №763/2010г., НОХД №1335/2010г. –делото за убийството на управителя и съдружника във фирма “Гранити”. Следва да се подчертае също, че тези дела станаха обществено-известни още преди да бъдат входирани в съда. Засиленото вниманието към мерките за неотклонение, насочвано от органи на досъдебното производство, поставят водещите разследването прокурори в невъзможност да преценяват подготовката и момента на искането за налагане или изменение на мерките, а съда- заложник на оповестени, често съвършено неверни факти. Констатирано непрофесионално поведение от страна на съдиите обаче и влияние от външни фактори не се допусна нито в отделни случаи, нито като стил на работа.

Тук следва да посочим, че по принцип по делата за тежка организирана престъпност, особено с множество подсъдими, като че ли по правило се отчита, че е невъзможно процесът, когато протича по общия ред да приключи за кратко време. Горните примери обаче определено са белег за обратен извод- бързо правосъдие по тези дела наред с останалите, при това не се касае за инцидентност, а по-скоро забавено дело би било изключение..

Ако се абстрахираме от оценките за нас, щедро раздавани в средствата за масова информация, професионалният ни интерес следва да бъде насочен към собствената ни практика и правото в контекста на осъвременяване на правната рамка, предвидена в наказателните закони. Професионалните въпроси, които следва да ни занимават обаче не изолират и тези, поставени на плоскостта на етиката и морала, медийното влияние над съда от страна на участници в процеса, случаите на непремерени лични позиции в чисто професионалната дейност и пр.

Съдът не винаги успешно, но във всички случаи се стреми да диференцира наказанията като анализира цялостната обстановка, воден от принципа, че две еднакви дела няма.

Дебата в обществото по въпросите възможно ли е едно наказание, определено в рамките на закона да бъде неморално, как се отразява личността на подсъдимия на преценката на съда за неговата обществена опасност продължава.

Посочените по-горе дела привличат общественото внимание не само върху развитието на определен казус, но и все повече спрямо процесуалното

поведение на съдиите. Този факт не е за пренебрегване, тъй като съдиите са принудени да работят в усложнена обстановка и въпреки това да запазят своята обективност. Съдът не допусна ограничение от какъвто и да е характер над публичността, медийното отразяване, отчетността пред отговорните институции на съдебната власт и обществото. В същото време няма случай, в който развитието на процеса да се е повлияло недопустимо от външен натиск или внушение. Друга тема е правилното отразяване пред обществото на казуса и случващото се в съдебната зала.

Прави впечатление, че обществото не се трогва от бързината и сročността при администриране и решаване на делата. А обществената преценка, за съжаление е достатъчно критична към съда, като се поставя под съмнение ефективността на правосъдието по критерия „с цялата строгост на закона”.

II. ВЪЗВИВНО НАКАЗАТЕЛНО ПРАВОСЪДИЕ

1. Постъпление на наказателни дела въззивна инстанция.

Несвършени въззивни наказателни дела :

Вид дело	Заварени от предходен период	От тях новообразувани 2009 г	От тях заварени от предходен период	Брой дела за разглеждане към 01.01.2010г.	Относителен дял на новообразуваните дела 2009 г. към останали несв. към 01.01.2010 г.
ВНОХ, ВНЧХД	-	79	-	79	100%
ВНЧД	-	18	-	18	100%

През отчетната 2010 година в Окръжен съд Бургас са постъпили за разглеждане **453 въззивни наказателни дела**, от които 251 въззивни наказателни дела от общ характер и 202 частни наказателни дела. Близо ? - 65 дела от този вид са постъпили през последното тримесечие на отчетната година. През 2010г. са образувани **251 ВНОХ дела, повече отколкото през последните две години**. През 2009г. и през 2008г. са били образувани съответно 207 и 204.

Постъплението на **въззивните частни наказателни дела** също е увеличено : 202- през настоящата година, 165- през 2009г. и 147 – през 2008г.

Дейността на съда по тези дела зависи от дейността на районните съдилища, при които голяма част от делата приключват със споразумение или по реда на съкратеното съдебно следствие- фактор, обуславящ снижаване броя на обжалваните присъди през последните няколко години, респективно образуваните ВНОХД пред окръжния съд. Едновременно с това обаче, нараства броят на сложните от фактическа и правна страна наказателни дела.

Най-много дела са образувано по жалби и протести против първоинстанционните актове на РС-Бургас (131), РС-Несебър(32), РС-

Царево(25) и РС-Поморие(23). По жалби са образувани 210 дела, а по протести на прокуратурата- 41 дела.

Останали несвършени в началото на отчетния период са били 79 дела (63 дела през 2009г.), като общия брой на ВНОХД и ВНЧХД за разглеждане през 2010 г. е бил 330 (270 през 2009г., 271 за 2008г.) и 220 ВНЧД. (181 ВНЧД за 2009, 155 ВНЧД за 2008г.).

Вид дело	ВНОХ, ВНЧХД	ВНЧД
Брой свършени решени дела	265	201
От тях в срок от 3 месеца	193	201
Относителен дял на свърш.дела в 3 м. срок към общо св.дела	73%	100%
Брой реш. по същество	252	192
Прекратени дела	13	9

2. Свършени дела - анализ по видове

Относителните резултати от дейността на съдиите по ВНОХД, ВНЧХД и ВНЧД, се илюстрират в следната таблица :

Вид дело	ВНОХ, ВНЧХД	ВНЧД
Брой дела за разгл.към 31.12.2010	330	220
Относителен дял на свърш.дела към делата за разгл.	80%	91%
Несв. Дела към 31.12.2010 г.	65	19
Съотношение на несв.към свърш.дела	1:4,1	1:10,6
Брой обж. и протест. Дела	3	0
Резултати от касационна проверка		
Отменени	1	0
Потвърдени	3	0

За сравнение- 2009г. :

Вид дело	ВНОХ, ВНЧХД	ВНЧД
Брой дела за разгл.към 31.12.2009	270	181
Относителен дял на свърш.дела към делата за разгл.	71%	90%
Несв. Дела към 31.12.2009 г.	79	18
Съотношение на несв.към свърш.дела	1:2,4	1:9,1
Брой обж. и протест. Дела	4	0
Резултати от касационна проверка		
Отменени	0	0
Потвърдени	1	0

Свършените през 2010г. ВНОХД и ВНЧХД са **265**, които представляват **80%** от всички разгледани дела и са повече от постъплението.

Общо свършените второинстанционни наказателни дела са 466 като от тях 394 са приключени в тримесечен срок, или 84,55 %. От тях 71% са срочно приключените ВНОХД и ВНЧХД, а 100% са ВНЧД.

Останалите висящи в края на отчетния период са 65 дела и представляват постъпилите за последните три месеца дела, които по обективни причини не могат да приключат до 31.12.2010г.

За сравнение: През 2008г. са били приключени в тримесечния срок 83% от ВНОХД и ВНЧХД, а през 2009 година- 71%.

Повишеният през настоящата отчетна година процент на приключени в тримесечния срок дела сочи, че тенденцията за срочност е запазена, но също така и това, че почти всички приключени дела са в тримесечния срок.

Всички ВЧНД са приключили в тримесечния срок.

При посочения процент свършени в тримесечния срок дела през последните няколко години не може да се прави извод за недобра срочността на съдопроизводствените действия, а напротив. Като беше посочено по-горе, постъплението на ВНОХД и ВНЧХД към края на отчетния период е било интензивно, поради което са отчетени като висящи 65 дела и в процентно съотношение те представляват разликата до параметрите на показателя за приключили дела. В този смисъл, по напълно обективни причини, делът на неприключилите дела не е значителен, още повече, че при по-голямо постъпление, е повишен.

2.Брой решени дела по същество - анализ по видове и структура:

През изминалата година по същество са решени 252 ВНОХД и ВНЧХД и 192 ВНЧД.

По 164(62%) решени по същество въззивни дела, присъдите на първоинстанционните съдилища са потвърдени (при 111 за миналата година, което представлява 58% от обжалваните съдебни актове и 61% през 2008г.). Запазената тенденция в трите отминали години сочи за качество и професионализъм в работата на районните съдии. В процентно отношение, потвърдените присъди спрямо всички решени въззивни наказателни дела е най-висок отново за СрРС -73%(при 75% за миналата година), следван от БРС – твърдите за последните две години 66%, НРС – 63%(при 41% за 2009г.) и най-нисък отново за АРС – 30%(при 33% за 2009г.)

При сравнителния анализ на резултатите при ВНОХ и ВНЧХД за трите наблюдавани години се констатира увеличение на потвърдените съдебни актове: за 2010 година – 164 потвърдени ; за 2009 година – 111 потвърдени; за 2008 година - 127 потвърдени.

Окръжен съд- Бургас е изменил 61 присъди на районните съдилища, което е 23 % от разгледаните и свършени дела. В 21 случая (при 24 за 2009г.) наказанието е намалено, а само по 2 от делата е увеличено(по 1 през 2009г.).Броя на изменените присъди не се е увеличил в сравнение с предходната година. Сред изменените присъди основно място заемат тези, с други промени в наказателната част - 28бр. (10,6% от всички свършени)през 2010г., при 7 (6,3% от всички свършени) през 2009г. По 8 от делата БОС е изменил присъдата в гражданско-осъдителната ѝ част.

По 15 (19 за 2009г. и 18 за 2008г.) дела присъдите са били отменени изцяло и делата върнати за ново разглеждане, поради допуснати неотстраними от въззивната инстанция съществени процесуални нарушения. Може да се констатира, че тенденцията към намаляване на върнатите за ново разглеждане дела намалява : 2009г.- 19, 2008г.- 18, през 2007г. са били 20, а през 2006 г. - 23. Според докладчика, съществен принос за това има увеличаването на опита на районните съдии, обучението, специализацията - мерки, които са в основата си позитивни при всяко управление. Като проблем може да се отчете неадекватната на натоварването кадрова политика, независеща и въпреки предприетите от председателите на районните съдилища мерки в тази насока.

Прекратени са били общо 22 въззивни наказателни дела, в т.ч.13 ВНОХД и ВНЧХД, като по 3 от делата подсъдимите и тъжителите са се спогодили по чл.24, ал.3 от НПК. 10 дела са били прекратени по други причини, в т.ч. и поради нередовности или оттегляне на жалбите и протестите по тях.

3.Брой отменени /брой изменени/, брой потвърдени решения на районните съдилища:

Потвърдените от въззивната инстанция присъди на районните съдилища са 164, изменените с решения са 61 и 11 присъди са отменени изцяло с произнасяне на нова присъда.

4.Брой обжалвани и протестирани въззивни производства, резултати от касационна проверка, изводи

От общо решените през 2010г. 265 дела, обжалвани са били съдебните актове по 3(в т.ч. 1 ВНОХД и 2 ВНЧХД), при – 4 бр. през 2009г. и 2008г. Основна причина за намаляване броя на обжалваните и протестирани въззивни дела е следствие на законодателната промяна, довела до ограничаване актовете на окръжния съд, подлежащи на касационното обжалване. Няма обжалвани и протестирани ВНЧД през 2010г., както и през 2009г. (през 2008г.- 1 ВНЧД, през 2007г.- 8 ВНЧД). От обжалваните дела по едно дело -ВНЧХД 247/2010, е отменена присъдата на БОС и по две -ВНОХД 258/2009 и ВНЧХД 32/2009 присъдата е потвърдена.

III. ДЕЙНОСТ НА СЪДИИТЕ ОТ НАКАЗАТЕЛНО ОТДЕЛЕНИЕ ПРЕЗ 2010Г.

Съдиите от наказателно отделение, разглеждащи първоинстанционни и въззивни наказателни дела са били реално натоварени, както следва:

- *Спрямо постъпилите дела – 17,15 дела/месец*
- *Спрямо разгледаните дела – 18,35 дела/месец*
- *Спрямо свършените дела- 17,36 дела/месец*

Тези показатели са изчислени на база реално работили наказателни съдии през годината - 12.

- *Средномесечна натовареност на съдия от наказателното отделение/ постъпили през годината първоинстанционни наказателни дела = 6,19 (2009г. - 5,91, 2008г. - 5,11)*
Средномесечна натовареност на съдия от наказателното отделение / разгледани първоинстанционни наказателни дела=6,64 (2009 - 6,32, 2008г.-5,73)

Средната натовареност на съди от наказателното отделение / свършените първоинстанционни наказателни дела=6,29 (2009 - 5,84, 2008г.-5,28)

- Средномесечна натовареност на съдия от наказателното отделение/ постъпили през годината въззивни наказателни дела = 2,70 (2009 - 2, 60, 2008г.-2,66)

Средномесечна натовареност на съдия от наказателното отделение / разгледани въззивни наказателни дела= 3,27 (2009 - 2,91, 2008г.3,32)

Средната натовареност на съди от наказателното отделение / свършените въззивни наказателни дела=2,77(2009 -2,28, 2008г.-2,70)

Отчетността по отношение на натовареността на съдиите и съдилищата винаги е търпяла критики, защото от една страна не отчита действителната натовареност, от друга- цифрите една към друга не дават реалната картина на натовареността.

Справка за дейността на съдиите от наказателно отделение отделение през 2010 г.

Съдия	постъпили дела през отчетния период							общо дела за разглеждане							общо свършени дела						
	общо	КУД	ВФЖ	ВЖД	ЧД	ВЖД	АД	общо	КУД	ВФЖ	ВЖД	ЧД	ВЖД	АД	общо	КУД	ВФЖ	ВЖД	ЧД	ВЖД	АД
За всичко дела	2470	151	201	57	1817	195	49	2642	193	274	63	1840	213	59	2500	172	217	52	1818	197	44
Боряна Димитрова	638	0	0	0	638	0	0	638	0	0	0	638	0	0	638	0	0	0	638	0	0
Росица Темелкова	92	0	0	0	92	0	0	92	0	0	0	92	0	0	92	0	0	0	92	0	0
Сотир Тодоров	18	2	3	0	12	0	1	32	7	9	0	13	0	3	32	7	9	0	13	0	3
Галина Тодорова	113	11	13	5	68	14	2	123	12	17	5	70	16	3	122	11	17	5	70	16	3
Захарин Захариев	94	10	17	4	45	13	5	106	10	23	4	48	15	6	89	8	15	1	47	14	4
Цвета Попова	96	14	16	5	39	17	5	114	19	23	6	41	19	6	100	18	18	5	38	17	4
Денчо Стоянов	123	11	18	5	66	18	5	151	18	29	7	67	23	7	128	15	22	6	61	19	5
Деница Вълкова	65	6	7	1	41	9	1	65	6	7	1	41	9	1	64	6	7	1	41	8	1
Събчо Събев	118	16	18	5	59	15	5	134	22	25	5	61	15	6	126	20	23	5	59	14	5
Стефан Стойков	142	15	16	4	85	17	5	153	17	19	4	89	18	6	145	15	18	4	86	17	5
Веселка Узунова	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0
Павел Ханджиев	247	0	0	0	247	0	0	247	0	0	0	247	0	0	247	0	0	0	247	0	0
Мъгърдич Мелконян	120	15	16	5	61	18	5	141	19	27	7	62	21	5	119	16	19	4	60	18	2
Пламен Синков	174	20	16	6	111	16	5	191	23	24	6	115	17	6	181	21	21	6	114	16	3
Даниел Марков	152	15	17	5	95	16	4	162	18	21	5	98	16	4	154	16	18	4	97	16	3
Петя Георгиева	163	14	13	5	106	21	4	174	16	19	6	106	23	4	167	13	17	6	105	22	4
Катя Господинова	13	2	3	0	5	1	2	16	5	3	0	5	1	2	16	5	3	0	5	1	2
Яни Гайдурлиев	26	0	11	2	6	7	0	26	0	11	2	6	7	0	12	0	0	1	5	6	0
Иво Добрев	58	0	10	2	41	5	0	58	0	10	2	41	5	0	49	0	3	1	40	5	0
мл.с.Асен Радев	11	0	4	2	0	5	0	11	0	4	2	0	5	0	11	0	4	2	0	5	0
мл. с. Мартин Стаматов	7	0	3	1	0	3	0	7	0	3	1	0	3	0	7	0	3	1	0	3	0

Действителната натовареност показва средно за двете инстанции по 189 дела за разглеждане на месец и по 179 решени (при 153 разгледани и 141 решени през 2009, при 96 разгледани и 85 решени общо за месец през 2008г.).

От анализа на посочените данни следва да се направи извода, че броят разгледани и решени дела в първа инстанция и въззивна инстанция през отчетната година е увеличен значително.

IV. Изводи. Проблеми

Четвъртият поред доклад на ЕК към ЕП и съвета за напредъка на България по механизма за сътрудничество и оценка, приет с Решение на ЕК-2006/929ЕК от 13.12.2006г, наред с констатациите за постигнати успехи съдържа и критични бележки за състоянието на съдебната практика, неефективно противодействие на организираната престъпност и корупцията.

Върховенството на закона, независима съдебна система и наличие на модерно и стабилно законодателство, което не е подложено на конюнктурни, непрекъснати и необмислени промени са главното условие за изграждане на съвременен демократично общество. Честата промяна на правилата не позволява сформирани на трайна и единна съдебна практика, която да е предвидима в процеса на приложение на закона, а това на свой ред поражда критики към работата на съдилищата. Данните, които съдилищата, и в частност- Окръжен съд-Бургас, достигна показват, че основната част от работата на съда отговаря на европейските стандарти, а по ефективност е съпоставима с тези на страните членки на ЕС. Противно на утвърдените обществени виждания за съдебната система като неефективна и корумпирана, анализът на обективно съществуващите показатели, които отразяват нейната дейност, съпоставяйки предложените статистически данни за работата на съдилищата, позволяват да се направи извода, че основната част от работата на системата отговаря на европейските стандарти и не разкрива съществени различия с европейските практики, а по ефективност е напълно съпоставима с тези на страните членки на ЕС. С пълна сила този извод се отнася и за дейността на съдилищата, свързана с разглеждането на наказателните дела.... Голословните упреци се опровергават със следните данни: осъдителните присъди са 90%. За сравнение, по данните, с които разполагаме, осъдителните присъди в държавите от ЕС са под 50% от общо постановените. Бързината също отговаря на изискванията за протичане на наказателния процес в разумни срокове- приключените в тримесечен срок наказателни дела в БОС са 90%(88% и 83% за предходните две години).Изложеното е част от анализа на ВКС по повод четвъртия доклад на ЕК, с който ние сме напълно съгласни, поради което изрично посочваме в настоящата глава.

Тези констатация не са акт на непремерено самочувствие, а логично следващи от анализите изводи. Съпоставени през последните няколко години, статистическите отчети дават отговор на очакванията към съда за бързина и ефективност. И отново ще повторим, че това не са просто цифри, а резултати от усилията на магистратите през последните няколко години. Време е да се заяви ясно, че проблемът с бързината на процесите е на санитарния минимум и да се даде възможност на съдиите да се концентрират към повишаване на качеството на правораздаване. Тук с удоволствие следва да отбележа, че при отчитане

състоянието на съдебната дейност и изпълнението на критериите, заложен в Механизма за сътрудничество и оценка за напредъка на България в областта на съдебната реформа и противодействие на организираната престъпност и корупция, Окръжен съд-Бургас бе сред съдилищата допринесли за извода за устойчивост с тенденция за подобрене в качеството на работа. В дух на самокритичност следва да отбележим, че все пак има поле за достатъчно работа, и то в посока качество на правораздаването. Усилията ни следва да бъдат насочени към задълбочено проучване на делата от доказателствен аспект, което ще ни съсредоточи в хода на съдебното следствие към попълване на делото с необходимите доказателства, каквото задължение съдът има съгл.чл.107, ал.2 НПК, а от друга страна -ще позволи своевременни действия против опитите за отлагане на делата. Под задълбочена предварителна подготовка обаче следва да се има предвид и осъвременяване на специализираните познания, адекватни на съвременната икономическа престъпност. Увеличеният брой престъпления против данъчната, финансовата, осигурителната система, прането на пари са новите предизвикателства пред съдиите, разкриват по-сложна проблематика и изискват специализирани знания. Тъкмо затова през следващата година са планирани обучения. Промяната в противодействието срещу организираната престъпност и борбата с корупцията, обаче, може да има само при промяна в работата на органите на досъдебното производство и прокуратурата. Без необходимия и събран по надлежния ред доказателствен материал не може да се постигнат добри резултати в борбата с организираната, икономическата и конвенционалната престъпност. Извършените през 2010г. промени в НПК-ДВ/бр.32/2010г., в сила от 28.05.2010г. поставиха пред съдиите нови предизвикателства, свързани най-вече с правилата за събиране и оценка на доказателствения материал.

Съдът се произнася в съответствие със закона и вътрешното си убеждение въз основа на представените по делото факти и доказателства. Отклонението от нормите и морала следва да бъде санкционирано, но възразяваме на общите упреци към всички съдии за липса на ефективност, бързина, съзнание и морал. Следва да се разбере и подчертае, че отчетените резултати са равнозначни на упорит труд и добре свършена работа, и не представляват просто една статистика.

Убедено можем да заявим, че през 2010 г. съдиите от наказателно отделение на БОС отговориха адекватно на очакванията за добро правосъдие и нямаха съществени проблеми при прилагането на динамичните законодателни промени. В контекста на горното, през отчетната година предложихме 96% свършени наказателни дела и то в срок, липса на неоснователно забавени дела, почтеност и професионализъм.

В бъдеще бихме подкрепили практическото реализиране на идеите за опростяване на наказателните производства и намаляване на формализма. В тази връзка може би е дошло времето да се помисли реално и за предприемане на мерки за основателно разтоварване на съдебната система, като за целта се декриминализират някои състави в НК и се прехвърли отговорността за наказване за тези деяния на административните органи. Този въпрос може да се реши по-скоро с приемането на изцяло нов Наказателен кодекс, с който да се реализира идеята за въвеждане на разграничение между нарушения, простъпки и престъпления, както и въвеждане на диференцирани процедури за разглеждането им. Това би довело до ускорено разглеждане на дела за правонарушения с по-

ниска степен на обществена опасност и би осигурило по-добри възможности за задълбочено и ефективно разглеждане на делата за сериозни престъпления. Може би успокоително за пряката ни работа звучат и последните препоръки към България – вниманието да бъде насочено към органите на досъдебното производство. Всъщност, това е и изводът за реалното състояние на наказателното правосъдие, който би могъл да бъде категорично направен от резултатите, които отчитат съдилищата- и в настоящия случай- Бургаският окръжен съд.

Следва да отбележим, че през 2010г. активно участвахме със становища както по повод тълкувателни решения, така и винаги, когато имахме възможност за такива по повод наказателното правораздаване в България. Наказателните съдии от БОС периодично изразяваха становище по въпроси, които пряко касаят работата на съдиите, разглеждащи наказателни дела в районните съдилища, като предлагаха решения за безпротиворечива съдебна практика по въпросите, предмет на разглеждане. Така например, изготвени бяха становища по повод обобщаване и уеднаквяване на съдебната практика по прилагане на чл.59, ал.1 НК относно приспадането на понесените мерки за неотклонение “задържане под стража” и “домашен арест” от наложените наказания “лишаване от свобода” и пробация; по прилагане на ограничението по чл.78а, ал.7 НК и по съблюдаване на новите критерии, въведени с чл.58а НК, за определяне на наказанието “лишаване от свобода” при разглеждане на делото в условията на съкратено съдебно следствие.

ГРАЖДАНСКО ПРАВОСЪДИЕ

I.1. ПЪРВОИНСТАНЦИОННО ГРАЖДАНСКО ПРАВОСЪДИЕ

През 2010г. в Първо гражданско отделение на Бургаския окръжен съд са работили 11 съдии (9 през 2009г.), които са разглеждали всички първоинстанционни граждански и търговски дела, както и фирмените дела. Отделението се ръководи до 21.10.2010г. от заместник председателят Павел Ханджиев, който бе освободен от поста с Решение на ВСС, по негово желание. Предложение за заместник председател на това отделение бе изготвено и депозирано във ВСС за съдия Антоанета Андонова-Парашкевова и въпреки откритата процедура и извършеното атестиране, на основание §127, ал.2.от ЗСВ, ДВ бр.1/2011г., конкурсът бе прекратен. При обявяване на конкурса, предложението на административния ръководител ще бъде отново същото.

1.Останали висящи

1. Граждански дела.

Към 01.01.2010г. висящи от предходен период са били 190 граждански дела, от които новообразувани в края на 2009г. – 171 дела (90%) и останали от предходен период – 19 дела (10%).

За сравнение: Към 01.01.2009 г. в съда са били висящи 133 граждански дела, от които: -новообразувани през 2008г. и преди първо съдебно заседание 119 дела (89,47%)и -заварени от предходен период 14 дела (10,53%).

2. Търговски дела.

Към 01.01.2010г. висящи от предходен период са били 204 търговски дела, от които новообразувани в края на 2009г. – 189 дела (92,65%), а от предходен период – 15 дела (7,35%)

*За сравнение :*Към 01.01.2009г. висящи за разглеждане в съда са били 137 търговски дела, от които:-новообразувани през 2008г. и преди първо съдебно заседание 115 дела (83,94%) и -заварени от предходен период 22 дела (16,06%).

ИЛИ:

Към 01.01.2010 г., в началото на отчетния период, в съда висящи са били общо 394 първоинстанционни граждански и търговски, включително частни граждански и частни търговски дела, при 270 към 01.01.2009г. и 262 към 01.01.2008г., 243 дела към 01.01.2007 г. и 214 дела към 01.01.2006 г.

Анализът на данните за несвършените дела показва следното:

Значителният брой несвършени дела са постъпили в края на отчетния период и разглеждането им естествено се отнася към следващия. Принос към този резултат има и процеса по размяна на книгата съгласно ГПК. Наблюдавани в тригодишен период, се забелязва ръст на останалите несвършени търговски дела. И това очевидно ще е постоянно висок показател предвид двукратната размяна на книгата, която е утежняваща по отношение на срочността и бързината по този вид дела.

2. Постъпление

1. Граждански дела

През 2010г. в Бургаския окръжен съд са постъпили 445 първоинстанционни граждански дела, в т.ч. и частни граждански.
За сравнение: През 2009г. са постъпили 404 граждански дела, през 2008 306.

2. Търговски дела

Постъпилите през 2010г. търговски дела са общо 718, при 593 за 2009г.

3. Общо постъпление

През годината са постъпили общо 1163 граждански и търговски дела, от които 344 частни граждански и търговски (През 2009 - 997 граждански и търговски дела, от които 296 частни граждански и търговски, през 2008г.- 683 граждански и търговски дела, както и 149 частни граждански и търговски първоинстанционни дела.).

Увеличението на новообразуваните дела е 17% спрямо 2009 г. и 40% спрямо 2008 г.

От постъплението може да се направи извода, че след влизане в сила на ГПК се увеличи (и тенденцията е очевидно такава) броят на търговските дела, увеличи се и броят на гражданските дела, които поради промяна в подсъдността се разглеждат от окръжния съд. Двойно е увеличен и броят на частните граждански и търговски дела пак поради същата причина. Следва да се отчете по-долу също, че не само броя, но и фактическата и правна сложност на делата е осезаема. Увеличението на търговските спорове е показател за междуфирмена задлъжнялост и резултат от икономическата ситуация в страна .

3. Разгледани граждански и търговски дела

През 2010 г. съдиите от това отделение са разгледали 1557 (в т. ч. 344 частни дела) първоинстанционни граждански и търговски дела. През 2009г. са разгледани 1267 (в т. ч. 296 частни дела) първоинстанционни граждански и търговски дела, при 1094 в т.ч. 149 частни дела през 2008г.

Общият брой дела за разглеждане е увеличен с 23% спрямо 2009 г. и с 42% спрямо 2008г.

4. Останали висящи дела в края

В края на отчетния период останали висящи са 433 дела (при 394 за предходната година). Това представлява 27,80% от всички разгледани дела и на практика означава постъплението за последните два месеца, в който смисъл показателят отчита добрата работа на съдиите от това отделение.

5. Свършени дела.

5.1. Общо свършени граждански и търговски дела.

През годината са свършени общо 1124 дела, от които 784 граждански и търговски дела и 340 частни граждански и търговски дела.

От свършените 364 граждански дела, **75% са в тримесечния срок**, а частните граждански дела са приключени **100% в 3-месечен срок** при същия процентен показател през предходните две години

От свършените 669 търговски дела, **83% са в тримесечния срок**.

За сравнение : Свършени през 2009 г. са общо 873 дела, от които 577 граждански и търговски дела и 296 частни граждански и търговски дела. От свършените 248 граждански дела, 67% са в тримесечния срок, а частните граждански дела са приключени 100% в 3-месечен срок. От свършените 526 търговски дела, 70% са в тримесечния срок.

Свършени през 2008 г. са общо 824 дела : граждански-235, от които 68% в срок, търговски – 552, от които 74% в тримесечния срок. Частните граждански са били почти три пъти по-малко, всички приключени в тримесечния срок.

5.2.Свършени граждански дела.

През 2010 г. са свършени 455 граждански и частни граждански дела или **71.7%** от общия брой дела за разглеждане, като съотношението несвършени/свършени дела е **1:2,5**.

В 3-месечен срок са свършени 365 дела или **80%**.

За сравнение: През 2009г. са свършени 347 граждански и частни граждански дела или 64,6% от общия брой дела за разглеждане, като съотношението несвършени/свършени дела е било **1:1,8**.

През 2008г. в 3-месечния срок са свършени 272 дела или 67,2%, съотношението несвършени/свършени дела е било **1:2,05**.

С акт по съществуващото по делото са приключили 334 дела, а прекратени са били 121 дела. През 2009г. с акт по съществуващото по делото са приключили 244 дела, а прекратени са били 103 дела, а през 2008г. съответно 186 и 86.

5.3. Свършени търговски дела.

През 2010 г. са свършени общо 669 търговски дела, от които 249 частни търговски дела или **72,6%** от общия брой дела за разглеждане, като съотношението несвършени/свършени дела е **1:2,6**. В 3-месечен срок са свършени 552 дела или **83%**.

С акт по съществуващото на делото са приключили 489 дела, а прекратени са били 180 дела.

За сравнение : През 2009 г. са свършени 526 търговски и частни търговски дела или 72% от общия брой дела за разглеждане, като съотношението несвършени/свършени дела е било 1:3,8. С акт по съществуващото на делото са приключили 379 дела, а прекратени са били 147 дела. В 3-месечен срок са свършени 367 дела или 70 %.

През 2008 г. са свършени 552 търговски и частни търговски дела или 80% от общия брой дела за разглеждане, като съотношението несвършени/свършени дела е било **1:2,5**. С акт по съществуващото на делото са приключили 294 дела, а прекратени са били 258 дела. В 3-месечен срок са свършени 406 дела или 74 %.

Цифрите сочат подобряване на сročността. Забавянето пък, е напълно оправдано с двойната размяна на книгата, с нарастващата правна и фактическа сложност на делата, усложнените търговски взаимоотношения в резултат на икономическата обстановка в страната.

Често явление са многообразни усложнения на исковия процес чрез съединяване на искове, привличане и встъпване на трети лица, както и утежнено доказване. При преглед на делата може да се направи оценка и за състоянието на съвременния бизнес, способностите му да преговаря, да решава спорове извън съда, да се подчинява на договорната дисциплина, да зачита правата на другата страна и др.

Много често се разчита на протакане на делото от нередовно призоваване на страните, заболяване на страни и пълномощници, за да постигат стопански резултати.

Глобализацията на икономиката и процесите на евроинтеграция на страната водят по-нататък до увеличаващ се брой дела с международен елемент, с участието на чуждестранни физически и юридически лица, при които дела, по обективни и разбираеми причини, процедурите по призоваване и връчване на съдебни книжа са по-бавни и тромави и водят до снижаване на срочността.

Безспорно броят на несвършените граждански дела в края на отчетния период не съответства на постъплението от последното тримесечие. Видно е, че са повече. По тези дела е и най-нисък показателят срочност при решаването.

Следва да се подчертае, че процесът по търговски дела като цяло – от постъпване на исквата молба до приключване на делото със съдебен акт е по-продължителен във времето, предвид двойната размяна на книжа, но от насрочването до приключването на делото периодът е кратък и делото приключва обикновено в едно заседание, защото с размяната на книгата са изчерпани исканията и възраженията на страните и са представени всички доказателства.

5.4. Решени дела по същество. Прекратени.

През 2010г. с акт по съществуващото на делото са свършени 823 първоинстанционни граждански и търговски дела (при 623 за миналата година и 484 за 2008г.). Искът е бил уважен изцяло по 429 дела, уважен частично – по 119 дела и отхвърлен изцяло – по 275 дела. Със спогодба са приключили 13 дела. Според вида (предмета) на спора анализът на свършените дела с акт по същество води до извода, че най-голям дял заемат делата по облигационни искове, в т.ч. от и срещу търговци и делата за непозволено увреждане и по искове по ТЗ. По тези видове дела съдът е успял да реши почти равен брой дела на постъпилите.

При исковите по ТЗ (чл.70 и 74 ТЗ) и делата за несъстоятелност се забелязва обратното-два пъти по-малко приключени дела. Обяснението следва да се търси в сложността на тези дела и особеностите на процесуалната уредба.

През 2010г. прекратени са били 288 граждански и търговски дела (без приключилите със спогодба дела). Основанията за прекратяване са следните :

- неотстранени недостатъци на исквата молба- 71 дела;
- недопустимост на иска – 11 дела;
- по подсъдност – 83 дела;
- по чл.126 ГПК – 7 дела;
- по чл.119 ГПК(отм.), респ. чл.232 и 233 ГПК-112 дела;
- по чл.25 ЗТР и глава 21 – 4 дела.

На практика, отказ от правосъдие, поради необосновано прекратяване на дела не се наблюдава.

6. Инстанционен контрол.

През годината са били обжалвани решенията по 105 граждански дела при 130 през 2009 и 88 дела през 2008. По търговските дела са били подадени 167 жалби, при 159 през 2009 и 216 през 2008 г.

През 2010г. са върнати след въззивна проверка от Бургаския апелативен съд (без обжалване пред ВКС) 103 граждански дела и 169 търговски дела.

През 2010 г. по гражданските дела решенията и определенията са били отменени в 18 случая и потвърдени в 65 (съотношение 1:3,61). През 2009 г. решенията са били отменени в 16 случая, а 28 са били потвърдени (съотношение 1:1,75). Съотношението през 2008г. е било 15/35 или 1:2,33.

По търговските дела са били отменени 20 решения и определения, а 108 са потвърдени (съотношение 1:5,4). През 2009г. по търговски дела са били отменени решенията по 14 дела, а по 89 са били потвърдени (съотношение 1:6,36) Съотношението през 2008г. е било 14/49 или 1 : 3,5.

През годината по касационно обжалване са били проверени 28 граждански дела, по 3 от които решенията са били отменени, а са потвърдени 25 съдебни акта или **88%**. Съотношение отменени/потвърдени е 1:8.33 (за 2009г.1:6.25 при 84%, а потвърдени за 2008 г. при 75 % потвърдени, съотношението отменени/потвърдени е 1:3.14).

В резултат на касационна проверка са били отменени решенията по 5 дела и потвърдени по 40 търговски дела, или **88 %**. Съотношението отменени/потвърдени е **1:8** (През 2009г. са били отменени решенията по 10 дела и потвърдени по 42 търговски дела, или **81 %**. Съотношението отменени/потвърдени е **1:4.2**, през 2008 г. са отменени 13, а потвърдени 50 съдебни акта по търговски дела или 79 %. Съотношение отменени/потвърдени за 2008г. е 1:3.8, а за 2007г. 1:4,2).

Горните данни, взети самостоятелно, не могат да обосноват категорични изводи за качеството на правораздавателната дейност не защото сами по себе си не са добри, а тъй като при действащата гражданскопроцесуална уредба възможността на страните да сочат нови факти и обстоятелства пред въззивната инстанция е ограничена, но преклузията се прилага различно от инстанциите. В резултат на това в повечето случаи пред въззивната инстанция делата се разглеждат при изменени обстоятелства и различен доказателствен материал за правнорелевантните факти. Друг фактор, който изкривява обективния образ е обстоятелството, че съотношението отменени/потвърдени актове на съда зависи и от общия брой на делата обжалвани пред Апелативния съд, който в последните три години намалява. Въпреки това, резултатите несъмнено сочат за подобрене на общоприети показатели за качество на правораздаване, предлагано от магистратите от Първо гражданско отделение.

Анализът на данните недвусмислено сочи, че по отношение резултатите от инстанционната проверка работата на БОС по първоинстанционните търговски и частни търговски дела показва подобрене и то в няколко посоки:

На първо място, отчита се пълна липса на прогласени за нищожни актове, обезсилени актове или върнати за ново разглеждане дела. Това означава, че по правило по тези дела се постановяват валидни и допустими съдебни актове; след качествена подготовка на делото за разглеждане по същество и по отстраняване на нередовностите по исковите молби; при законосъобразно определен предмет на делото и без допускани съществени процесуални нарушения.

На второ място, отбелязва се намаляване както на абсолютния брой на отменените актове, така и на процентното съотношение на отменените към обжалваните актове, и на отменените актове към общия брой дела за разглеждане. Тези резултати водят до извод, че съдиите в Бургаския окръжен съд продължават в усилията си да изучават динамично развиващото се законодателство, да прилагат новите процесуални правила, въведени с ГПК от 2008 г. и да отговарят на високите изисквания на обществото към съда. Дори не е необходимо самостоятелно да отдаваме значение на бързината на правораздаване, защото от една страна цифрите сами сочат, че сме предложили достатъчно бързина за динамичните търговски отношения, но от друга-търговските взаимоотношения имат нужда от истински прецизно, законосъобразно и справедливо решение, а инстанционните резултати за отчетната година сочат именно това- правосъдие, което в най-голяма степен е задоволило очакванията.

По повод анализа на причините за отмяна на актовете е необходимо да се отбележи, че все още има случаи, когато съдебни актове се отменят поради представени несвоевременно, пред горната инстанция, доказателства, които водят до различни крайни правни изводи. Въпросът, дали представянето на доказателства пред въззивната инстанция по дело за обезпечение на бъдещ иск, а още повече по дело за обжалване отказ на АВ, е допустимо, е дискуссионен и сериозен. Еднозначният му положителен отговор би довел до пълно обезсмисляне на усилията на първоинстанционните съдилища по тези дела.

По повод частните търговски дела за обезпечение на бъдещ иск се забелязва и отчита нередко разминаване в преценките на първоинстанционния окръжен съд и на въззивния апелативен съд относно наличието на предпоставките за допускане на обезпечение. При едни и същи твърдени факти и при едни и същи доказателства инстанциите достигат до диаметрално противоположни изводи. Причините за това може би се крият в твърде общата законодателна уредба и необходимостта от конкретна преценка във всеки отделен случай. Най-често позициите се разминават относно наличието или липсата на обезпечителна нужда за молителя и по-рядко по повод вероятната основателност на бъдещия иск. Броят и относителната тежест на този вид дела непрекъснато нараства. Ето защо остава необходимостта от обобщаване на практиката и сближаване на вижданията.

В заключение следва да се направи уговорката, че през отчетния период все още се връщат от горните инстанции дела, които са разгледани на първа инстанция по време на действието на ГПК (отм.), разгледани по различен процесуален ред и при различни правомощия на въззивната и касационната инстанция. Преобладаващият брой от разгледаните по новия ГПК и обжалвани търговски дела вече се връщат, поради което вече бихме могли да направим изводи за дейността на съда по новия процесуален ред за разглеждане на търговските спорове, а те, смеем да твърдим, свидетелстват за добро качество на съдебните актове на първоинстанционните съдии.

7. Фирмени дела

От 2008 г. поради влизането в сила на Закона за търговския регистър, окръжните съдилища преустановиха дейността по водене на търговския регистър (вписване на новорегистрирани търговци и промени в обстоятелства, подлежащи на вписване).

На съда е възложена за срок от три години дейността по издаване на удостоверения за пререгистрация – по § 4, ал.2 ПЗР на ЗТР и крайният срок бе 31.12.2010г., впоследствие удължен с изменение на закона. В типичен за нашето общество стил, именно в последните дни от годината, съдът буквално бе затрупан с работа по издаване на удостоверенията. В момента, в който из пресата се разнесе слуха за удължаване на срока, напливът отново секна и вероятно отново се очаква същата вълна към м.юни 2011г., докогато отново е продължен срока. Всъщност, правната логика изисква да не премълчим, че всяко удължаване в случая е безсмислено, защото от една страна е лишено то прагматизъм предвид развитието на ситуацията, от друга, защото смисълът на пререгистрацията бе в правния мир да останат само “живите” за търговския оборот дружества, а не да се пререгистрират всички, така че и търговският регистър да се запълни с търговци, които или никога, или много отдавна са осъществявали търговска дейност, или такива, които са били регистрирани за конкретни цели (например, за участие в приватизационните процеси).

През 2010 г. са издадени 15275 удостоверения за пререгистрация – по § 4, ал.2 ПЗР на ЗТР, което е незначителен брой в сравнение с огромния брой търговци, които все още не са се пререгистрирали. За сравнение, през 2009 са издадени 5919, а през 2008г. са издадени 11645 такива. Проверката и подписването на удостоверенията се извършва от дежурен съдия от отделението по предварително определен график. В края на отчетния период, броят на удостоверенията е достигнал 200 на ден.

През годината са били първоначално регистрирани 131 сдружения с нестопанска цел (124 са били през 2009 и 2008г.), 7 фондации(10 през 2009 и 11- през 2008г.) и 3 по закона за вероизповеданията (5 за 2009 и 2-през 2008г.).

Вписани са били промени в обстоятелствата по отношение на 300 сдружения с нестопанска цел (161 за 2009 и 120 за 2008г.) и 9 фондации(7 за 2009 и 3 за 2008г.г.).

През 2010г. един съдия от Първо гражданско отделение се е произнесъл средно по 37,5 заявления за първоначална регистрация и за вписване на промени. Извън това остава дейността по проверка на удостоверенията за актуално състояние, която продължава по отношение на непререгистрираните търговци и на сдруженията с нестопанска цел, както и дейността по проверка на фирмените дела, подлежащи на архивиране поради пререгистрация.

Дейност на съдиите от I Гражданско отделение през 2010г. Натовареност

Съдия	Постъпили дела през 2010 г.					Дела за разглеждане					Свършени дела				
	сб.о дел	в т.ч. по видове дела				сб.о дел	в т.ч. по видове дела				сб.о дел	в т.ч. по видове дела			
		гр.д.	ч.гр.	търг.	ч.т.		гр.д.	ч.гр.	търг.	ч.т.		гр.д.	ч.гр.	търг.	ч.т.
За всичко дела	1163	352	93	467	251	1557	539	96	671	251	1124	364	91	420	249
Боряна Димитрова	56	29		27		60	31	0	29	0	55	32	0	23	0
Антоанета Андонова	139	29	10	40	23	188	52	12	64	23	142	36	12	35	22
Иван Воденичаров	154	33	8	45	24	187	49	8	62	24	154	38	8	40	24
Ирина Сурчева	143	30	9	44	25	184	47	9	68	25	136	30	9	37	25
Вела Стайкова	156	35	7	46	23	213	69	7	69	23	174	51	7	48	23
Радостина Калиманова	157	33	9	42	24	203	55	9	66	24	153	33	8	39	24
Димитър Танев	66	9	3	14	14	115	26	4	45	14	111	25	4	42	14
Павел Ханджиев	152	34	9	44	22	180	48	9	58	22	155	37	9	44	22
Янко Новаков	161	32	14	50	24	164	34	14	51	24	129	22	14	28	24
Дарина Костова	151	35	9	44	26	177	49	9	56	26	137	35	8	32	25
Илияна Балтова	147	35	8	44	22	149	36	8	45	22	106	17	6	24	21
Симеон Михов	171	38	7	47	24	220	59	7	75	24	172	38	6	49	24

Фирмени дела – Регистрации

Съдия	Постъпили	За разглеждане	Свършени
Антоанета Андонова	13	13	13
Иван Воденичаров	11	11	11
Ирина Сурчева	9	9	9
Вела Стайкова	15	15	15
Радостина Калиманова	12	12	12
Димитър Танев	9	9	9
Павел Ханджиев	12	12	12
Янко Новаков	15	15	15
Дарина Костова	11	11	11
Илияна Балтова	13	13	13
Симеон Михов	22	22	22
Общ брой	142	142	142

Постановени решения по фирмени дела през 2010 г.

Съдия	Постъпили	За разглеждане	Свършени
Антоанета Андонова	28	28	28
Иван Воденичаров	34	34	34
Ирина Сурчева	24	24	24
Вела Стайкова	25	25	25
Радостина Калиманова	30	30	30
Димитър Танев	14	14	14
Павел Ханджиев	29	29	29
Янко Новаков	23	23	23
Дарина Костова	35	35	35
Илияна Балтова	26	26	26
Симеон Михов	32	32	32
Общ брой	300	300	300

Средната натовареност на съдиите от първо гражданско отделение по отношение общия брой дела за разглеждане 1557 бр. при 11 съдии е 11,80 дела месечно, а действителната натовареност е 13 дела месечно. Един съдия в отделението е разгледал средно 141,5 дела през годината.

Натовареността по отношение свършените дела -1124 при 11 съдии възлиза на 8,52 дела, а в действителност – 9,71 дела месечно. Един съдия е свършил средно 102,18 дела през годината.

Действителната натовареност на съдиите по отношение свършените дела през предходните 2009 и 2008 г. е съответно 8,12 и 12,48 дела на месец

Разпределението на делата се извършва от зам. председателя, отговарящ за Първо гражданско отделение до м.октомври 2010г.- съдия Павел Ханджиев, а след освобождаването му, функциите са възложени на съдия Антоанета Андонова-Парашкевова. Извършва се чрез софтуер за случаен избор на докладчик, поради което и тежестта на делата се разпределя на случаен принцип. Практиката показва, че и по вид, и по тежест в средносрочен план и дългосрочен план делата се разпределят равномерно. Делата за несъстоятелност, по заповед на председателя на окръжния съд се разпределяха до края на 2010г. по поредността на съдиите, тъй като се разглеждат при значителна и неритмична натовареност на съдията. Фирмените дела се разглеждат от дежурен съдия. Дежурството се извършва по предварително изготвен и одобрен месечен график.

След влизане в сила на новия ГПК, дейността на съда по първоинстанционното гражданско правосъдие се увеличи. В тази връзка са предприети действия от административното ръководство, увеличен е броят и на съдиите, и на администрацията в това отделение.

8. Изводи. Проблеми

Един от определените проблеми в първоинстанционното гражданско и търговско съдопроизводство е свързан с молбите (исканията) за допускане обезпечение на бъдещи иски. От постъпилите през годината общо 1163 граждански и търговски първоинстанционни дела, делата за обезпечение на бъдещ иск са **344** или над **30 %**.

От организационна и административна гледна точка характерно за тези дела е изискването да има произнасяне в деня на постъпване на молбата. При случайното разпределение на делата се стига нерядко до ситуации, при които се дължи незабавно произнасяне от съдия, който е в открито съдебно заседание и няма физическа възможност да разгледа молбата за обезпечение в рамките на същия ден. Стига се до моменти на изключителна и интензивна натовареност особено при обезпечения, отличаващи се с фактическа и правна сложност – например по молби на КУИППД, които са придружени по правило от стотици документи и по които се искат множество обезпечителни мерки. Не по- леки от фактическа и правна страна са и обезпеченията по търговски спорове.

Резултатите от инстанционния контрол по тези дела затвърдиха друга особеност. Поради особения характер на това производството въззивната инстанция определено наложи практиката, че за него не следва да се прилагат концентрационното начало и общите правила за преклудирание на възможностите за представяне на нови доказателства. Поради това, нерядко са констатирани

ситуации, при които отхвърлени от БОС молби за обезпечения се уважават от въззивната инстанция, поради представени с жалбата нови доказателства.

Множество въпроси стоят по производствата, образувани по повод мотивирани искания от КУИППД за отнемане на имущества. Тези дела се отличават с изключителна фактическа сложност поради представянето на огромен обем писмени доказателства и поради необходимостта от извършване на различни сложни експертизи. По правило, по тези дела възникват затруднения при намиране на вещи лица, компетентни и мотивирани да извършват нужните експертизи. От чисто правна гледна точка по тези дела има множество дискуссионни въпроси, по които мненията на съдиите се разделят и за които обобщаване на практиката от ВКС е крайно наложително. Може би, обаче, скоро няма да има такова предвид новите разпоредби на този закон. Въпреки това, въпросите са принципни и отново същите, поради което следва да предприемем обучение или обсъждане на правната рамка на въпроса в светлината на натрупаната вече практика.

През годината бе извършена тематична планова проверка по критериите за мониторинг на ГПК, в частта “Първоинстанционно производство”, анализ за периода 01.01.-31.12.2009г. Проверката бе извършена от Инспектората на министъра на правосъдието. Целта на проверката бе да се даде оценка на бързината и ефективността на първоинстанционното производство, след влизане в сила на ГПК от 01.03.2008г. Като резултат е посочено, че съдиите, разглеждащи тези дела прилагат последователно и сравнително точно нормите на общия исков процес и имат сравнително единна практика по процесуалните въпроси, но по отношение на бързината и ефективността на първоинстанционното производство, няма усещане за рязка промяна в сравнение с отменения ГПК. Този извод съвпада с нашите констатации като хубавото от промяната все пак е и следва да отчетем – че делото се изяснява още преди първото съдебно заседание и шансовете да приключи в едно съдебно заседание са реални, стига казусът да не е с фактическа и правна сложност или да няма доказателствени искания за експертизи, допълнителни свидетели и т.н.

II. ВЪЗВИВНО ГРАЖДАНСКО ПРАВОСЪДИЕ

Във въззивно гражданско отделение работят 15 съдии и 4 младши съдии. Отделението се ръководи от заместник председателя Росица Темелкова.

Съдиите в отделението са разпределени в 6 постоянни въззивни състави. Председатели на постоянните състави са: на I състав- съдия М.Маринова, на II състав- съдия Р.Темелкова, на III състав- съдия Р. Парашкевов, на IV състав- съдия С.Христова, на V състав- съдия А.Зъбова, на VI състав- съдия В.Камбурова. В три от съставите участват като трети член младши съдии. Към края на годината, IV-ти въззивен състав не заседава, поради командироване на председателя му в БАС и отпуск по майчинство на един от членовете му.

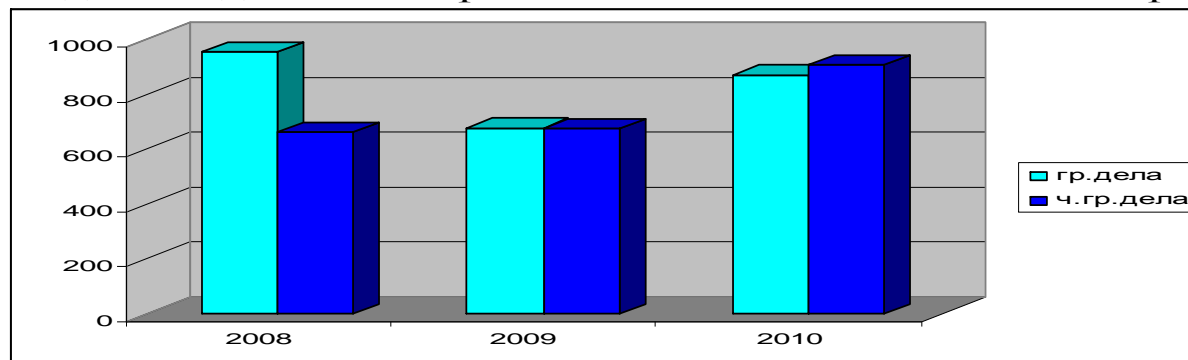
1. Постъпление на дела във въззивна инстанция

Към 01.01.2010 год. са останали несвършени общо 252 (при 170 - към 01.01.2009г. и 211 бр. – към 01.01.2008г.) бр. граждански дела (от тях 194 бр въззивни граждански и 58 броя частни граждански дела), докато в края на отчетния период броят на несвършените дела е бил 241 бр въззивни граждански и 70 бр. частни граждански дела, общо 311 бр. (252 към 31.12.2009 година), което навежда на извода за срочност и ефективност на съставите от това отделение при образуването и разглеждането на делата –почти изцяло образуваните през годината дела са свършени в рамките на календарната година. Това е критерий за добра работа - преодолявайки личната си висока натовареност съдиите са съкратили времето за разглеждане на делата.

Висящи към 01.01.10	От тях-новообразувани 2009 год.	От тях –заварени от предходен период
194	172	22
	88,66%	11,34%

През годината са образувани **872 бр. въззивни граждански дела и 916 частни граждански дела.**

За сравнение :През 2009 г. образуваните въззивни граждански дела са 679, а частните граждански дела 696. През 2008 г. съответно 955 и 663 бр.

Постъплението на въззивни граждански дела се е увеличило със 193 бр. или с 28% спрямо предходната година и е намаляло с 83 дела или с 8,7% в сравнение с 2008 г. Все още не може с категоричност да се каже, дали това ще бъде трайна тенденция за намаляване на броя на въззивните граждански дела, но тя се дължи и на намаляване на първоинстанционните граждански дела от вещен характер, поради променена родова подсъдност .

При частните граждански дела е налице сравнително висок ръст на постъпление, като през отчетната година са постъпили 910 дела или **34,6% повече частни** граждански дела в сравнение с предходната.

За 2009г постъпилите частни граждански дела са 676 броя, а за 2008 – 663 броя.

Общо разгледани през 2010 г. са 2040 дела- 1066 въззивни граждански и 974 частни граждански дела.

Все още продължават да постъпват едновременно въззивни граждански дела, подлежащи на разглеждане по новия и по отменения ГПК. Разбира се, постъплението е предимно от дела по новия ГПК, а това означава много работа от страна на съдиите преди първото съдебно заседание. В този смисъл, намаленото постъпление не е равнозначно на по-малко работа. Напротив, новото ГПК създаде изключително много подготвителна работа за съдиите преди насрочване на делото с многобройни произнасяния на съставите и доклади.

2.Разгледани и отложени дела

През годината са били насрочени общо 1212 въззивни граждански дела и около 25,8% са били отлагани (313 бр. дела) .

Насрочени дела			Отложени дела		
2010г.	2009г.	2008г.	2010г.	2009г.	2008г.
1212	1635	2369	313	966	895

Броят на отлаганите дела вече е незначителен. Отлагането на въззивните граждански дела определено не може да се разглежда като недостатък на дейността на съда. Увеличаването на броя на въззивните дела, които се разглеждат по реда на новия ГПК, е обратно пропорционално на отлагането на делата по причина събиране на нови доказателства .Това е така с оглед въведената преклузия за ангажиране на нови доказателства пред втора инстанция и сравнително малкото хипотези на допускане на такива. Освен това, при направено доказателствено искане във въззивната жалба, съдът го разглежда в големия брой случаи в подготвително заседание след приемане на жалбата .Така, дори да се допуснат нови доказателства, то тяхното събиране приключва в едно заседание – първото по делото открито заседание. Изключения се наблюдават при допускането на съдебни експертизи, поради относително малкия брой вещи лица, ангажирани с тяхното изготвяне.

3.Свършени (решени) въззивни граждански дела

Вид дело	Брой свършени дела	От тях-в тримесечен срок	Относителен дял на св. дела в 3мес.срок / общо свършените дела	Брой дела за разглеждане към 31.12.2010 год.
ВГД	825	601	73%	1066
ВЧГД	904	889	98%	974

За сравнение през 2009г. :

Вид дело	Брой свършени дела	От тях-в тримесечен срок	Относителен дял на св. дела в 3мес.срок / общо свършените дела	Брой дела за разглеждане към 31.12.2009 год.
ВГД	637	457	72%	831
ВЧГД	656	656	100%	712

От общо разгледаните 1066 бр. въззивни граждански дела свършени са 825, като от тях 601 бр. са разгледани в тримесечен срок – т.е. **73%** от общия брой свършени дела. В тримесечния срок се включва и времето от свършване на делото до предаването му в канцеларията на съда с постановен съдебен акт съгласно указанието на ВСС по изготвяне на статистическите справки. Следва да се отбележи, че вече единици са съдиите, които забавят постановяване на актовете си над един месец.

През отчетната година, от свършените 825 въззивни граждански дела, 749 бр. са решени по същество – от тях по 159 дела решението на първоинстанционните съдилища са изменени отчасти, по 108 дела решението е отменено изцяло и вместо него – постановено ново решение по същество, по 32 бр. дела решението е било обезсилено и 76 дела са били прекратени.

Върнатите дела на районните съдилища за ново разглеждане са 4 бр. (ВГД). *За сравнение:* през 2009г. – 7 бр., 2008 г. – 25 бр.

През 2009г., от всички 637 бр. въззивни граждански дела 570 бр. са решени по същество, а от тях по 124 решението на първоинстанционните съдилища са изменени отчасти, по 90 решението е отменено изцяло и вместо него постановено ново решение по същество, по 39 бр. дела решението е било обезсилено и 67 дела са били прекратени.

През 2008г., от всички 986 бр. въззивни граждански дела 911 бр. са решени по същество – от тях по 193 решението на първоинстанционните съдилища са изменени отчасти, по 143 решението е отменено изцяло и вместо него – постановено ново решение по същество, по 35 бр. дела решението е било обезсилено и 75 дела са били прекратени. Върнати дела на районните съдилища за ново разглеждане са 25 бр. (при 43 бр. ВГД за 2007г.) и 12 частни граждански (при 41 бр. за 2007г.).

Вид дело	Брой дела за разглеждане към 31.12.2010г.	Относителен дял свършени към делата за разглеждане	Висящи към 31.12.2010г.	Съотношение на несвършените дела към свършените
ВГД	1066	77%	241	1:3,4
ВЧГД	974	93%	70	1:12,9

През 2009г.

Вид дело	Брой дела за разглеждане към 31.12.2009г.	Относителен дял свършени към делата за разглеждане	Висящи към 31.12.2009г.	Съотношение на несвършените дела към свършените
ВГД	831	87%	194	1:3.3
ВЧГД	714	92%	58	1:11.3

Причините за отменените съдебни актове на първостепенните съдилища са различни. Те могат да се обособят в следните групи :

- необоснованост на решенията и постановяването им при непълнота на доказателствата (стар ГПК) или без обсъждане на събраните доказателства;
- неправилно тълкуване и прилагане на материалния закон
- различно приложение на процесуалния закон
- нарушения на съдопроизводствените правила, свързани с конституиране на страни, редовност на исковата молба и др.

Броят на **частните граждански дела е 916** (696 ЧГД за 2009г., 659 ЧГД за 2008г.) бележи покачване през настоящата година. Преобладаващият брой ЧГД са образувани по жалби против разпоредения в заповедното производство, против действията на съдебни изпълнители, против определения за спиране и прекратяване на делото и други процесуални въпроси и против откази на съдии по вписвания. Дейността на съда по тези дела не е рутинна, изисква задълбочено проучване и време за произнасяне на актовете и в много от случаите като натовареност е равна на тази по делата, разгледани в открито заседание.

Основният проблем тук е спазването на срока за произнасяне, тъй като тези дела се разпределят заедно с въззивните и нерядко се получава

претовареност поради това, че при частните дела има задължение за произнасяне, включително и в деня на постъпването (при обезпеченията и понякога по жалби против действия на съдебните изпълнители).

От частните производства може да се направи извода за затрудненията, които изпитват районните съдии при разглеждането на гражданските дела. Този извод се подкрепя и от резултатите от инстанционния контрол. Не са малко случаите, при които въззивният съд достига до други правни изводи по отношение законосъобразността на преграждащите определения, предмет на разглеждане в частните производства. Същевременно, и районните съдилища отчитат, че 100% от случаите на частична отмяна са поради виновно поведение на съда (съгл. статистическите кодове за резултатите от инстанционен контрол). Следва да се отбележи, че различията в практиката на отделните районни съдилища (понякога дори и в рамките на един и същи районен съд) по някои процесуални проблеми по прилагане на новия ГПК – основно в заповедното производство вече не са толкова често явление. Това е може би резултат от достатъчна вече практика, от уеднаквяване на практиката във въззивната инстанция. Съдиите от възивно отделение обсъждаха на свое събрание не веднъж спорните въпроси и отговорите бяха изпратени за запознаване на районните съдии, с оглед намаляване на броя на отменените актове.

4. Натовареност. Дейност на съдиите

Въззивните граждански дела са били разглеждани през годината от 15 съдии и 4 мл.съдии .

Съдия	Постъпили дела през 2010 г				Дела за разглеждане				Свършени дела			
	общо дела	гр.д.ІІ	адм.	ч.ж.	общо дела	гр.д.ІІ	адм.	ч.ж.	общо дела	гр.д.ІІ	адм.	ч.ж.
За всичко дела	1783	871	3	909	2032	1056	9	967	1718	815	6	897
Росица Темелкова	87	57	1	29	100	70	1	29	86	58	1	27
Събина Христова	43	28		15	55	40	0	15	55	40	0	15
Мариана Маринова	95	64		31	106	75	0	31	78	51	0	27
Албена Зъбова	93	62		31	101	70	0	31	86	57	0	29
Кирил Градев	91	60	1	30	98	67	1	30	81	54	1	26
Росен Парашкевов	89	62		27	102	75	0	27	82	58	0	24
Вяра Камбурова	92	62		30	110	76	4	30	83	57	1	25
Недялка Пенева	91	62		29	99	70	0	29	89	62	0	27
Калина Пенева	96	62	1	33	109	75	1	33	97	64	1	32
Кремена Лазарова	80	55		25	90	64	1	25	67	45	1	21
Даниела Михова	98	68		30	109	78	0	31	82	60	0	22
Веселка Узунова	89	62		27	103	75	1	27	84	60	1	23
Десислава Динкова	0				7	7	0	0	7	7	0	0
Таня Русева-Маркова	90	61		29	112	83	0	29	74	53	0	21
Галя Белева	97	70		27	112	85	0	27	87	63	0	24
мл.с. Галя Русева	0				1	1	0	0	1	1	0	0
мл.с. Силвия Петрова	0				31	3	0	28	31	3	0	28
мл. с. Иван Дечев	15			15	18	0	0	18	18	0	0	18
мл.с.Диляна Йорданова	0				22	3	0	19	22	3	0	19
мл.с.Невена Ковачева	143	6		137	143	6	0	137	131	0	0	131
мл.с.Дарина Николова	149	11		138	151	13	0	138	137	5	0	132
мл.с.Асен Радев	130	6		124	138	7	0	131	128	1	0	127
мл. с. Мартин Стаматов	115	13		102	115	13	0	102	112	13	0	99

Средната натовареност на съдиите от въззивно гражданско отделение по отношение общия брой дела за разглеждане по щат е 8,91 (6,55 дела месечно за 2009 и 12,70 за 2008г.), а действителната натовареност е 9,49 дела месечно.

Един съдия в отделението е разгледал средно 113 дела през годината при 96 дела през 2009 г. и 152 за 2008 г.

Решил е 95,5 дела (81 дела за 2009 и 138 през 2008г.). Средната натовареност на съдия от това отделение на месец спрямо свършените дела е 8,02 дела.

Показателите за натовареност за трите години от наблюдавания период са следните :

	Постъпили/ месечно за съдия	Разгледани/ месечно за съдия	Решени/ месечно за съдия	Обща натовареност за съда : разгледани/свършени
2010	1783/ 8,33	2032/ 9,49	1718/ 8,02	13,18 / 11,35
2009	1375/ 7,16	1545/ 8,05	1293/6,73	10,37 / 8,70
2008	1618/11,23	1829/12,70	1659/11,52	10,34 / 9,05

Въззивните граждански съдии са натоварени под средната натовареност за съда. Независимо, че е налице известен спад в натовареността на съдиите, следва да се отбележи, че делата продължават да бележат фактическа и правна сложност. Новият процесуален закон изисква от съдиите голяма по обем подготвителна работа при получаване на въззивната жалба, изразяваща се в изготвяне на доклад и произнасяне по направените от страните доказателствени искания. Постановените в закрито заседание актове са в пъти повече от крайните такива. Те са над 5000.

Съпоставката на средната натовареност при постъпилите и свършените дела показва, че съдиите са работили при добра интензивност и бързина като цяло.

5. Резултати от касационната проверка.

От всички свършени през годината дела са били обжалвани и протестирани 268 въззивни граждански дела и 127 частни граждански дела. През 2009г. съответно 501 и 162, през 2008 г. съответно 277 въззивни и 97 частни граждански, при 464 ВГД и 115 ЧГД за 2007г.

Резултатите от касационната проверка са, както следва:

2010г. Вид дело	Брой обжалвани и протестирани дела	Резултати от касационната проверка /върнати дела до 31.12.10г./	
		Отменени изменени	потвърдени
ВГД	268	56	341
³ ЧВГД	127	10	117

Забележка : Броят на делата, върнати от ВКС след касационна проверка обхваща и дела, разгледани в предходна година, но върнати през 2010г. и не представят само резултатите по постановените през 2010г. съдебни актове.

Анализът на отменените и потвърдени от по-горната инстанция съдебни актове сочи над **87 %** напълно одобрена правораздавателна дейност на това отделение на Окръжния съд, като в това отношение тенденцията е за стабилност на показателя, сравнен със същия за предходната година. Начините за постигане на този добър резултат са непрекъснато обсъждане на касационната практика, на върнатите за ново разглеждане дела и установяване на случаи на еднотипни незаконосъобразни действия на съда, водещи до отмяна на решението.

Следва да се подчертае, че в резултат на динамиката и усложняването на гражданския оборот в страната, промяната на икономическите условия, включително след влизането ни в Европейския съюз, значително се усложниха и гражданските дела от фактическа и правна страна, което е причина и за доста противоречивата съдебна практика и нееднозначното решение на конкретни еднотипни казуси и от самия Върховен касационен съд. Затова е твърде трудно еднозначното анализиране на причините за отменените изцяло или отчасти съдебни актове по въззивните граждански дела. Преобладаващите основания за отмяна на актовете на въззивната инстанция са: съществени нарушения на съдопроизводствените правила (дължащи се често на неправилна защита на някоя от страните –напр. липса на данни за наличие на задължителен необходим другар и неконституирането му); неправилно прилагане на материалния закон и непълнота на доказателствата. Има случаи, при които касационната проверка установява и особено съществени процесуални нарушения на въззивния съд и обезсилва постановеното от него решение (причини: недопустимост на иска, поради липса на правен интерес, произнасяне по непредявен иск и др.), но броя на тези случаи е нищожен в сравнение с преценената като законосъобразна дейност на съда.

И през 2010 година по голям брой въззивни граждански дела ВКС не е допуснал касационно обжалване. В преобладаващия брой такива актове на касационната инстанция като причина за недопускане на обжалване се сочи липсата на формулиран материално правен или процесуално правен въпрос, за който е приложима една от хипотезите на чл.280 ГПК – т.1,2 или 3.В определенията си ВКС в някои случаи изрично е посочил, че въззивната инстанция е решила спора в съответствие с практиката и следователно няма основание за допускане на обжалването, но има и случаи, когато изобщо не е обсъден актът на съда, поради това, че не са налице предпоставките за това, т.е. касационната жалба не отговаря на изискванията на чл.280 ГПК.

В случаите на допуснато касационно обжалване, основанията са основно за решаване на материалноправен и процесуалноправен въпрос в противоречие с практиката на ВКС (чл.280,ал.1,т.1 ГПК) и от значение за точното прилагане на закона и за развитието на правото (чл.280,ал.1,т.3 ГПК).

В отделението е създадена организация и традиция за общо обсъждане от всички съдии на възникнали проблеми и на резултатите от инстанционния контрол. С оглед на това са сведени до минимум опущенията на съставите от отделението при разглеждане и решаване на еднотипни дела и избегнато допускането на най-често срещаните грешки при прилагането и тълкуването на материалния закон.

Влизането в сила на новия ГПК наложи значителни промени при обработката и движението на делата, поради което работата с канцеларията и обучението на деловодителите продължи и през настоящата година. Приложеният модел на работа- деловодител- състав, проработи като успешен. Улесни се работата и на съдиите, и на деловодителите, а освен това се забелязва и по-голяма бързина при обработване на делата. Постигна се концентрация на отговорността при техническата обработка на делата от конкретния деловодител. Към момента няма констатирани пропуски като цяло, делата се обработват правилно .

През годината са разгледани и приключени делата, образувани по шест молби за определяне на срок при бавност. По четири от тях съдът се е произнесъл по същество като е отхвърлил жалбите, в два случая- производството е прекратено.

От м. април 2006г. делата в съда се разпределят чрез приложен софтуер за случаен избор на докладчик като е използван модул от деловодната програма, с която работи съда. От м.август 2009г. делата се разпределят на случаен принцип чрез програмата на ВСС „Law Choice 3.2”. Постигнато е справедливо разпределение като са отчетени продължителните отсъствия на съдии поради отпуски и др.

Не се наблюдават съществени проблеми засега при този начин на работа. Разпределението на делата на случаен принцип остава приоритет на ръководството на съда, наред с наблюдението върху срочното изготвяне на актовете. Разпределението се извършва от зам. председателя, отговорен за II ГО. От началото на използване на програмата се разпечатват протоколи за разпределението на делата на случаен принцип, единият от които отразява разпределението за деня и се съхранява като помощно средство за справка, а другият- отразява докладчика само по конкретното дело и се прилага по делото. Въпреки всичко, остава проблема с неравномерното натоварване от гледна точка на тежестта на делата. В този смисъл отново ще подчертаем, че считаме за некоректно да се отбелязват данни, вкл. и при атестацията на магистратите, относно това кой съдия е разглеждал тежки дела, тъй като разпределението не зависи нито от желанието на съдията, нито от готовността или личните му качества за това, а зависи само и единствено от „решението на компютърната програма”. Това е валидно за разпределението на всички дела в съда.

6. Изводи. Проблеми във въззивното гражданско отделение.

През отчетния период най- сериозни проблеми при правораздаването в гражданско отделение възникваха отново във връзка с прилагане на новия ГПК. Макар от влизането му в сила да изминаха три години, въпросите по прилагането му продължават да са повече от отговорите. През годината бяха приети Тълкувателно решение №1/21.07.2010 г. по т.д.№1/2010г. на СГТК и Тълкувателно решение №3/19.07.2010г. по т.д.№3/2009г. на ОСГТК, Тълкувателно решение от 19.02.2010г. по т.д.№1/2009г. на ОСГТК и др. Освен касационното произнасяне по реда на чл.280, ал.1, т.2 и 3 от ГПК по въпроси, решавани противоречиво от съдилищата или такива от значение за точното прилагане на закона и за развитието на правото, не е отпаднало задължението по чл.124 от Конституцията на РБ и чл.124, ал.1 от ЗСВ Върховният касационен съд

да осъществява върховен съдебен надзор за точното и еднакво прилагане на законите от всички съдилища, като постановява тълкувателни решения при противоречива или неправилна практика по тълкуването и прилагането на закона. В този ред на мисли, за уеднаквяване на практиката на съдилищата би допринесло изключително много и издаване на тълкувателно решение и по въпросите на въззивното обжалване, каквото бе ТР 1 /2000г на ОСГК на ВКС при действието на стария ГПК. Длъжник на гражданските съдии, разглеждащи въззивни граждански дела е и НИП, който през 2010г. не проведе особено успешно обучение по въпросите на въззивното обжалване по новия ГПК. Затова пък на местно ниво беше проведен семинар по въпросите на въззивното обжалване с лектор съдия от ВКС, който доведе до нови размисли и вълнения по правната проблематика.

Друг много сериозен процесуалноправен проблем продължава да бъде допускането на нови доказателства във въззивната инстанция. Макар законът да е дал възможност второинстанционният съд да се произнесе и в открито заседание по тези искания, предварителното им разглеждане би довело до възможността делото да приключи в едно заседание с призоваване на страните. Следва да се отбележи, че част от съставите на въззивно отделение продължават да имат по-либерална практика относно допускането на нови доказателства, за разлика от други. Това обаче в някои случаи би довело до промяна на крайния резултат от делото, тъй като при ангажиране на нови доказателства във втора инстанция, тя може да достигне до други фактически и правни изводи, различни от тези на районния съд (за разлика от казусите, разглеждани от съставите, които не допускат нови доказателства, освен в хипотезата на новооткрити, нововъзникнали или такива които не са събрани поради процесуални нарушения на първоинстанционния съд). В този смисъл не може да е от помощ за съдиите и практиката на ВКС, тъй като много голям брой от делата не са допуснати до касационно обжалване. Наблюдава се и не съвсем принципна позиция при допускането до касационна проверка. Доколкото в определението по допускане на такова обжалване касационната инстанция се произнася само по въпроса, дали е налице основание за това или не, а не извършва проверка на процесуалните действия на въззивния съд по допускане на нови доказателства в хода на производството. В отделни свои решения ВКС е дал разяснения кои от доказателства следва да се считат за нови по смисъла на чл.266 ГПК, но липсата на тълкувателно решение по този въпрос затруднява уеднаквяването на практиката. Има изолирани случаи, в които ВКС се произнася по допустимостта на новите доказателства.

В ГПК е посочено, че съдът докладва само въззивната жалба и отговора /чл.268 ГПК/, като в подготвителното заседание се произнася и по доказателствените искания. Ако обаче въззивният състав констатира, че районният съд е сгрещил правната квалификация остава въпроса следва ли той да определи нова вярна квалификация, да направи нов доклад по делото и как би се отразило това на възможността страните да ангажират нови доказателства по новата квалификация.

Актуален е въпросът и за изпълнение на задължението на първоинстанционния съд за извършване на доклад по делото със служебно указване на страните на фактите, които се нуждаят от доказване. Това налага въззивният съд да извърши нов доклад, с указване на доказателствената тежест, което значително утежнява неговата дейност, която вече не се свежда само до

докладване на жалбата и отговора. Според съдиите е добре тези по-често срещани хипотези да бъдат законово уредени, тъй като кратката норма на чл.268 ГПК, задължаваща да се докладва жалбата и отговора, не дава отговор какви действия да предприеме въззивната инстанция при описаните по –горе случаи. Следва да се отбележи, че част от районните съдии не изготвят доклад съобразно изискванията на ГПК, а подхождат формално към това задължение и тогава идва ролята на второинстанционния съд, който да поправи процесуалните пропуски на първата инстанция във връзка с доклада, доказателствената тежест и други. Това има значение особено при преценката за допустимостта на нови доказателства пред втора инстанция.

Важен също така е въпросът за това какви нови защитни средства пред въззивната инстанция може да ангажира ответника по иска. В тази връзка следва да се стигне до единна практика по въпроса за допустимостта на възражението за право на задържане и възражение за неизпълнен двустранен договор и др. специфични защитни средства на ответника пред втората инстанция.

Много проблеми се поставиха през годината и продължават да се поставят и във връзка със заповедното производство. Така например, стои въпросът с това как следва да се процедира, ако липсата на предпоставките на чл.411, ал.2, т.3 и т.4 ГПК се установи при връчване на издадената заповед, спори се по въпроса за издаване на заповеди за изпълнение за лихви и неустойки; въпроси има и във връзка с усложненията по чл.423 ГПК и много други. Въпросите за изключително много и разглеждани през годината. На работна среща, проведена между съдиите от района на Апелативен съд-Бургас е направен преглед и опит да се обобщи съдебната практика по заповедното производство, исковете по чл.422, ал.1 ГПК, допустимостта на иска по чл.424 ГПК, въпросът с издаването на ЗИ за лихви, неустойки и разноски.

Относително голям брой са делата, образувани по жалби против действия на частни съдебни изпълнители. Това са специфична група дела, при които окръжният съд е последна инстанция (изкл. случаите, при които жалбата е оставена без разглеждане).В новия ГПК законодателят е възприел позицията за минимален брой действия на съдебния изпълнител, които подлежат на съдебен контрол. Това от една страна е добре, с оглед бързината на изпълнителния процес и пресичане на възможността чрез неоснователни жалби да се бави изпълнението, главно от длъжника. От друга страна, обаче лаконичността на закона създава затруднения в практиката- например при тълкуване на нормите на чл.435,ал.3 ГПК – относно ненадлежащото наддаване при публичната продаж. Следва да се отбележи също така, че в много случаи съдебните изпълнители продължават да не придвижват своевременно постъпили при тях жалби против техни действия и така принуждават страните да ги входират направо пред съда или се налага съдът да се произнася почти с постъпване на преписката в съда, поради опасност от накърняване на интересите на някоя от страните. Изпращането им обратно на съдебния изпълнител за администриране забавя произнасянето на съда, а това може да доведе до компрометиране интересите на една от страните в изпълнителното производство, още повече, че по закон жалбата не спира изпълнението.

Независимо от тези проблеми, съдиите във въззивно отделение чрез общо обсъждане се стремят да преодолеят затрудненията по прилагане на новото процесуално законодателство. Големият брой недопуснати до касационно

обжалване дела, в преобладаващата си част поради това, че съдът се е произнесъл в съответствие с практиката на касационната инстанция, говори за високо качество на работата и добро познаване на съдебната практика. А от допуснатите може да се направи същия извод, защото голям процент от допуснатите до касационно обжалване решения са потвърдени. Прави впечатление обаче, че има не един случай, при който касационната инстанция по напълно идентични казуси се е произнесла с коренно противоположни по съдържание решения.

Средномесечна натовареност на съдиите през 2010г.
Сравнение с предходни години

Гражданско I - во отделение

Година	Средномесечно натовареност на съдия/ постъпили дела	Средномесечно натовареност на съдия / разгледани дела	Средна натовареност на съдия / свършени дела
2010	8,93	11,96	8,62
2009	9,14	11,79	8,12
2008	11,41	14,96	11,24

Средна натовареност на съдиите, без да се отчитат фирмените дела

Година	Човекомесеци	Средномесечно натовареност на съдия/ постъпили дела	Средномесечно натовареност на съдия / разгледани дела	Средна натовареност на съдия / свършени дела
2010	484,81	9,16	10,85	9,03
2009	494,3	8,88	10,09	8,42
2008	466,57	8,07	9,69	8,41

Въззивно гражданско отделение

Година	Средномесечно натовареност на съдия/ постъпили дела	Средномесечно натовареност на съдия / разгледани дела	Средна натовареност на съдия / свършени дела
2010	8,35	9,53	8,08
2009	7,16	8,05	6,73
2008	11,23	12,70	11,52

Наказателно I - во отделение

Година	Средномесечно натовареност на съдия/ постъпили дела	Средномесечно натовареност на съдия / разгледани дела	Средна натовареност на съдия / свършени дела
2010	7,22	7,74	7,34
2009	5,91	6,32	5,84
2008	5,11	5,73	5,28

Възвизно наказателно отделение

Година	Средномесечно натовареност на съдия/ постъпили дела	Средномесечно натовареност на съдия / разгледани дела	Средна натовареност на съдия / свършени дела
2010	2,90	3,53	2,99
2009	2,60	2,91	2,28
2008	2,66	3,32	2,70

ОБЩА НАТОВАРЕНОСТ

Година	Действителен брой съдии	Средномесечно натовареност на съдия/ постъпили дела	Средномесечно натовареност на съдия / разгледани дела	Средна натовареност на съдия / свършени дела
2010	44	8,89	10,49	8,77
2009	44	9,07	10,30	8,60
2008	41	8,34	10,02	8,70

ОБОБЩЕН АНАЛИЗ
на дейността на районните съдилища
в Бургаски съдебен окръг за 2010 г.

На територията на Бургаски съдебен окръг работят осем районни съдилища в градовете Бургас, Карнобат, Айтос, Поморие, Несебър, Царево, Малко Търново и Средец.

Юрисдикцията на районните съдилища се разпростира на административната територия на 13 общини- БУРГАС, КАМЕНО, АЙТОС, РУЕН, ПОМОРИЕ, НЕСЕБЪР, КАРНОБАТ, СУНГУРЛАРЕ, ПРИМОРСКО ЦАРЕВО, СРЕДЕЦ, МАЛКО ТЪРНОВО, СОЗОПОЛ,

През годината, правосъдие са осъществявали **52 от 56 районни съдии по щат.**

Кадровата обезпеченост е добра от гледна точка на утвърдения щат за магистрати, но адекватна на натовареността от преди няколко вече години. Критика има и по отношение на запълване на щата.

Незаети за продължително време са останали места в Районен съд -. Бургас, РС-Несебър, РС-Царево .

Следва да се подчертае, че някои от районните съдилища са работили почти през цялата година с един съдия, при щат и обосноваване за друг, както се случи в Районен съд-Средец, РС-Царево, както е и в Районен съд-М.Търново. В друг случай, съставът на съда се “попълваше “ с командировани съдии, което в никакъв случай не доведе до разрешаване на кадровия проблем. Тази година възникна и друг случай на непопълнен състав поради командировани съдии в друг съдебен район.

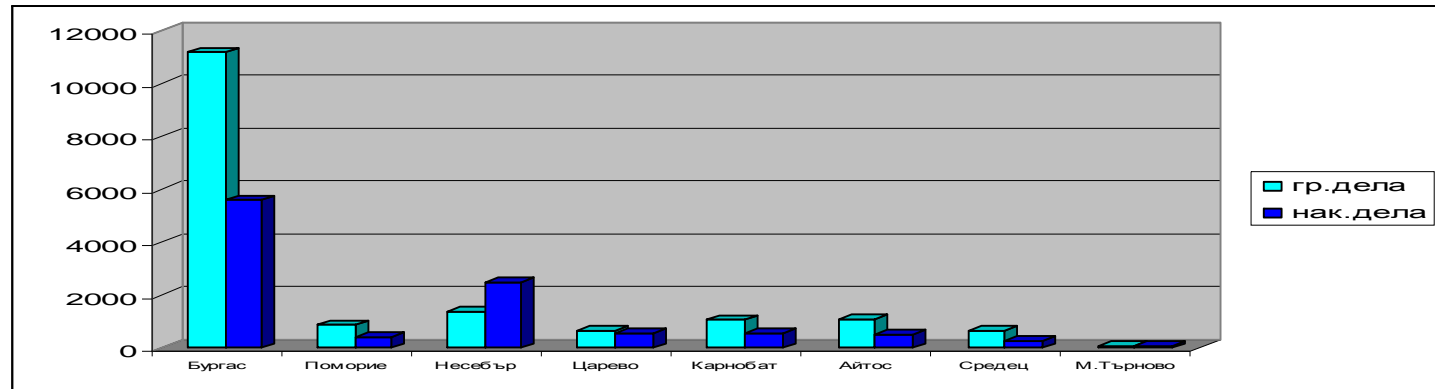
При сравнение с разпределението на делата по съдилища се разкрива отново неравномерна натовареност на отделните щатове за районни съдии. Това е стар проблем, който е типичен не само за окръга, но и за страната и в този смисъл не може да бъде разрешен със средствата на регионалното административно управление. Кадровата необезпеченост, допусната от ВСС чрез необявяване на конкурси повече от две години, доведе до натовареност доста над нормалната и още по-голям дисбаланс в съдебния район. Въпреки това, административното ръководство на окръжния съд направи опит през 2010г. да смекчи ефекта на диспропорциите, чрез командироване на районни съдии и младши съдии от окръжния съд в най-натоварените районни съдилища.

На база на средната натовареност в окръга, съдилищата от Бургаски съдебен окръг са работили при различна натовареност (видно от приложенията по-долу).

Средно в окръга за 2010г. един районен съдия е разгледал **556 дела** (при 450 за 2009г. и 384 дела за 2008г.) и е решил **496 дела** (при 393 за 2009г. и 336 за 2008г.)

Налице е ръст на натовареността : със 172 дела е разгледал повече един районен съдия през 2010г. спрямо 2008г., а в сравнение с 2009г. със 106. Решил е със 160 повече спрямо 2008г. и със 103 повече в сравнение с 2009г.

Най-голямо постъпление и средна натовареност през годината има в районните съдилища в гр.Бургас, гр.Несебър, гр. Айтос и гр.Карнобат- средно по **557 дела**, а най-малка - в Районен съд - Малко Търново – 160 дела. /18542+2868+1831+1803 постъпили и висящи : на заетия щат в тези съдилища 45 /

През годината са били разгледани **28 931** дела при 22934 дела за 2009 и 18000 за 2008г. От всички видове в районните съдилища, свършени са **25 792** при 20 033 за 2009 и 15 759 през 2008г..

Спрямо 2009г. когато са били разгледани 22934 дела и решени 20033 дела е налице ръст от **5997 разгледани дела и 5759 свършени дела.**

Съпоставката разкрива, че при постоянна щатна численост и увеличено постъпление, ръстът на свършените дела е 28,7%, а ръстът на постъпилите е 25,8% (ръстът на делата за разглеждане е 26,1%).

86 % от делата са били свършени в 3-месечен срок през 2010 г., което показва, че въпреки големия брой дела, районните съдии са съумяли да приключат напълно задоволителен брой дела, работейки в условия на свръхнатовареност.

За сравнение : През 2009 г. в тримесечен срок са приключили 91%, а през 2008 г. – 88%.

Най-нисък е броят на свършените в тримесечен срок дела за Районните съдилища в Несебър и Айтос – 81% и 80%, но това се посочва за нуждите на статистиката. А посочените проценти са иначе достатъчно добри, за да обосноват извод за достигнат стандарт за бързо правосъдие и в тези съдилища. Тук следва да се отбележи, че към началото на 2010г. срочността на делата в РС-Несебър бе тревожна. Макар и статистически отчетена като добра в края на предходния период, към фактическата обстановка, констатирана след проверка от ОС-Бургас се отчетоха изключително много висящи от минали години дела, наблюдаваше се нежелание за приключването им предвид непълния, непостоянен и “за малко” запълван щат, имаше проблеми при администриране на делата. Към настоящия момент, с усилията на всички магистрати и не без активността на председателя на РС-Несебър, проблемът с бързината в този съд е

в нормалните рамки въпреки абсолютния дисбаланс между постъплените и щатната заетост. Въпреки усилията на председателя му, НРС като много други съдилища в България остана negliжиран от върховния ни административен орган по отношение на щатната обезпеченост.

Най-висок е показателят за приключени в срок дела за РС-М. Търново и РС-Средец – съответно 98 % и 95%. Следва да се подчертае, че председателят на РС-Средец почти две години работи напълно сам, без отпуски и всякакви други причини за отсъствие и въпреки това, не допусна нито забавяне на дела, нито понижаване на качеството на правораздаване.

Останалите съдилища са с показател за свършени дела около средния за окръга – **90%**, който е изключително добър.

По наказателните дела съдилищата постоянно в тригодишния период са показвали високо темпо на работа- **86% в тримесечен срок**.

По гражданските дела в тримесечен срок са свършени също 86 %. Въпреки отчетените проблеми при действието на новия ГПК, те не са се отразили на срочността.

Професионалните предизвикателства районните съдии през годината намериха и в приложението и измененията на ГПК, и в изменението на НПК, но по-голямата част от тях са дългогодишни и опитни магистрати, поради което не допуснаха колебание в приложението на закона.

Ако през предходната година проблемите в ГПК бяха ясно идентифицирани, то през настоящата те вече се натрупаха и някои от тях нямат все още еднозначни отговори. Председателите продължават да гледат критично на процеса и процедурите в новия ГПК като обективно са отразили в докладите си трудностите и проблемите не абстрактно, а в светлината на практическите решения, до които са стигнали при прилагането. Така например, за пореден път подчертават неудачността на уредбата на бързото производство, която не гарантира бързина на процеса, визират трудностите по администрирането на делата по заповедното производство, тревожни са за противоречивата практика.

Районните съдилища са намерили верния тон и не са се изкушили да припишат всички свои неблагоприятия на новоприетия ГПК. Това прави анализите им ценен източник на информация и вече достатъчно добра основа за постоянен мониторинг.

Прави впечатление подробният анализ, който са направили районните съдилища по делата им, върнати от инстанционен контрол, приключил в по-голямата част от случаите до въззивната инстанция, поради въведените ограничени основания за допустимост на касационно обжалване. Така на практика огромна част от гражданските дела приключват и влизат в сила след двуинстанционно производство, в което Окръжен съд е последна инстанция, а това увеличава отговорността на последната. В тази връзка някои съдилища са поставили конкретни проблеми и сигнализират за противоречива практика в рамките на въззивните състави по еднотипни дела.

Критиката, която отправяме като въззив към дейността на районните съдии следва да бъде основа за обсъждания за уеднаквяване на практиката в региона, защото доверието и предвидимостта на правосъдието са наша задача.

Интересно е да се отбележи, че и окръжен съд като първа инстанция и районните съдии в качеството им на първа инстанция отчитат случаи, при които въззивната инстанция достига до различни изводи при инстанционен контрол

само по отношение на размера на иска, но вместо да отмени частично първоинстанционното решение за съответната отхвърлена или уважена част от иска, отменя изцяло първоинстанционния съдебен акт и вместо него постановява нов по съществото на спора. Това за съответния съдия е отменен изцяло съдебен акт и то поради неправилно приложение на закона. Не би се поставил въпроса, ако нямаше и правен, и по отношение на конкретния съдия ефект. Посочвайки го като причина, която все пак води до статистически отразен резултат не в полза на качеството, следва да се обърне внимание на недобрата практика. И подхождайки отговорно, въпросът следва да се разгледа както от Окръжния съд като въззивна инстанция, така и от Апелативния съд като въззивна инстанция.

Все пак, през отчетната година Окръжен съд не веднъж се занима с текущи проблеми на районните съдилища и най-вече с възможността за уеднаквяване на практика, защото различията в практиката на инстанциите не изглеждат като качествено правораздаване, тъй като създават несигурност у страните и подкопават доверието в съда. За съжаление, прекалено много са случаите на различни решения по напълно сходни казуси както в нашата практика, така и в тази на ВКС. И пак за съжаление, критериите за добро правосъдие са съсредоточени основно към срокове и бързина, а качеството на правораздаването заема втори план в дневния ред на съдебната реформа. Именно тук е ролята на професионалиста да не допуска дебата за правосъдие да излезе извън правото и го връща там винаги, когато се развихри популизъм в правосъдието.

Повечето от председателите отново отчитат необходимостта от високо квалифицирана съдебна администрация, която нещо да осъществява размяната на съдебни книжа, стриктно да отграничава специфичните документи от различните нови процедури, точно и вярно да възпроизвежда разпореденията на съда, да следи за сроковете и на това ниво са дали оценка на качеството на работата в канцелариите, като не са спестили критика. Според докладчика, нарастващите критерии към магистратите, както и нарастващите очаквания към съда предполагат критичност и към качествата на административния персонал. Няма как да се случи електронно правосъдие при състав от служители с ограничена компютърна грамотност. Няма как да се случи добро и съвременно обслужване при липса на изисквания за специфични умения, защо не и образователен ценз, и възпитание. Семинарите, организирани от НИП за повишаване на квалификацията на съдебните служители са крайно недостатъчни и незадълбочени. Следва да се повишат критериите за заемане на длъжността, както и да се извършват периодични рационални атестации.

При анализа на причините за отлагане на делата и вида на несвършените дела председателите продължават да отчитат кампанийното внасяне на дела от административен характер от администрациите в края на годината, лавинообразно растящи дела по заповедното производство, възобновени стари спрени дела основно за делба, образувани частни производства по архивни дела, напр. издаване дубликат от изпълнителен лист, обезсилване на решение за възлагане по иск за делба, и пр.

За поредна година като причина за неприключване на делата, особено по вещните искове и тези за делба, съдилищата отчитат невъзможността за своевременно извършване на експертизи, поради липса на вещи лица от

обнародвания списък, най-вече архитекти и геодезисти. На практика, работят само няколко вещи лица, като останалите отказват, въпреки, че им се налагат санкции. В тази връзка следва да се предприемат разумни законодателни промени, в противен случай- ще продължим да отчитаме този проблем и през следващите години.

Структурата на постъплението на граждански дела в районните съдилища е различна поради значителните разлики в демографско и икономическото положение на районите.

В силните общински центрове делата освен, че са много, са с висок материален интерес, който не винаги е идентичен с цената на иска. Постъпват дела с усложнени правни конструкции, развива се и усложнен граждански процес – насрещни иски, съединяване, възражения, встъпване. Увеличават се делата при множество на ищците или ответниците, особено по дела за собственост, като това се свързва с атакуване на множество прехвърляния. Хипотезата на един заявител срещу множество длъжници, напр. банките и търговските дружества с монополна дейност, създава струпване на дела в кратък период от време, обикновено свързан със счетоводните отчитания на дружествата. Междуфирмената задължнялост е друг фактор, довел до драстично увеличение на заповедните производства, но и не само на тях. Почти всички районни съдилища отчитат значително увеличение на облигационните дела. Така например, Районен съд-Бургас е отчетел увеличение на постъплението с около 500 дела. При това над 80% от делата са приключили със съдебен акт, въпреки възможността за споразумяване и въпреки напътствията към медиация.

В докладите на районните съдилища е посочен и друг интерес факт-докато до миналата година болшинството от делата по СК приключваха със спогодба, то през отчетната година приключилите със съдебен акт по същество дела са значителния брой. Районните съдии отново отбелязват като съществено за този вид дела, че действащият ГПК затруднява исковия брачен процес по отношение на бързината. Ако по стария ГПК приключването на едно брачно дело бе възможно в рамките на месец, месец и половина, сега времетраенето на процеса по връчване на книжа и получаване на отговор от ответника отнема не по-малко от 2 месеца.

И тук следва да посочим проблема с призоваването, който според докладчика, отново е в почти изходно положение отпреди няколко години-увеличени са случаите на нередовно призоваване по делата, като причините са : от една страна- недостатъчния брой служители-призовкари за огромния брой призовки и от друга- неспособността им все още да прилагат точно закона. Натрупаните през годините отпуски на призовкарите и ползването им през настоящата година доведе до свръхнатоварване на останалите на работа и невъзможност за срочно изпълнение. Крайно време е да се отбележи и повтарящото се през годините обстоятелство, че призовкарите не желаят да изоставят практиката на връчване “по приятелски” с “удължени” от тях срокове или да отбелязват по призовките информация, събрана чрез тяхната ненужна активност. По отношение на процеса на призоваване би могло да се помисли от председателите на районните съдилища за рационализиране и улесняване на процеса, разбира се в рамките на закона.

Не е мястото в годишен отчет да се развива в пълнота проблематиката на един нормативен акт, пък бил и ГПК. Най- лесно е от високо да напътим

районните съдии да спазват закона какъвто е, но би било разумно тази информация да се обобщи, като тя вече е достатъчна за това. Вече можем да дадем ясен сигнал за това как действа ГПК, какво е нивото на подготовка на магистратите, какви са отраженията върху правата на страните по делата.

Темата е от естество, необходимо да ангажира високите нива на доктрината и юриспруденцията, но същественото е, че съдиите не са останали равнодушни, че имат сетива за проблемите, активни са и търсят решения, както и предлагат такива.

Отново положително възприемам предложението на районните съдии за по-голяма активност на окръжните, а защо не и на апелативните съдии, за общи обсъждания по конкретни въпроси. Предложението им за кратки форми на обсъждане –месечен час за общи срещи е рационално и се извършваше през годината, макар и към момента тромаво. Това общуване на съдии от различните инстанции само допринася за взаимното доверие и повишаване качеството на правораздаването. Заместник председателите, председателстващите състави и отделни съдии, в работен формат вече обменят пълноценно информация за проблемните въпроси.

Районните съдии очакват повече от НИП. За съжаление, през отчетната година вместо усилията да са насочени към новия ГПК с множество семинари с възможност за посещението им от всички съдии, НИП отново не отговори на очакванията като включи недостатъчен брой и необезпечени откъм места форми на обучение. Отчетено като проблем още миналата година, ръководствата на Окръжен и Районен съд гр.Бургас кандидатстваха пред НИП за изнесени обучения и бяха одобрени четири такива за 2010г., които бяха проведени. Тази форма на семинари считаме за подходяща за разрешаване или поне обсъждане на вълнуващите ни правни проблеми, но добре би било магистратите да имат възможността да участват в обученията на национално ниво, където ще имат полза да обменят мнения с колеги от други региони, както и да чуят различни от оформените в бургаския съдебен район становища.

В докладите на районните съдилища се засягат и важни въпроси по управлението на бюджета и кадровата обезпеченост. Отчита се ефекта на продължителното забавяне при назначението на съдии от конкурс и се очаква този процес да добие по- подходящи времеви измерения.

1. Дейност на районните съдилища по наказателни дела.

През 2010г. са разгледани **9906** наказателни дела в осемте районни съдилища:

2009г. разгледани 8144 дела;
2008г.- разгледани 7309 дела;
2007г.- разгледани 7814 дела;

През отчетния период са постъпили **9055** наказателни дела или с **1506** дела повече, спрямо предходната година.

Свършени са 8766 наказателни дела, от които **7542** или **86%** в тримесечния срок.

Постановени са **625 присъди** по обвинителни актове.

За сравнение : 2009г. – 608, 2008г. - 598/

Одобрени са **1688 споразумения** (1527-през 2009г.).

Останали несвършени в края на 2010г. са 1140 дела.

7542 (2009г.-6626) дела са приключени в 3-месечен срок от образуването, а 1224 (2009г.-664 дела) дела са приключени над 3 месеца.

Сравнението на броя на свършените дела и броя на делата постъпили през годината показва, че съдилищата се справят с постъплението, въпреки необезпечеността с кадри.

Новообразуваните НОХД през 2010г. са **2381** бр. дела (2009 са 2282, 2008г. са 2191дела). Всичко за разглеждане са били **2690**. Свършени са били 2407 дела, от които 2120 в тримесечния срок, или 91%.

В началото на периода са останали несвършени 309 дела, а в края на периода са останали несвършени 283 дела.

За сравнение : през 2009г. са били съответно 228 в началото и 309 в края, а през 2008г. са били 272 дела в началото, а в края 228 дела.

Един от най -сигурните показатели за подобряване на дейността на съда е намаляването на несвършените дела и в този смисъл работата е била успешна, предвид увеличеното постъпление.

В съответствие с определената подсъдност, съдилищата са разглеждали възложените им от закона дела, като най-голям относителен дял принадлежи на

- престъпления против собствеността (42%) и
- делата за общоопасни престъпления (40%)

Тук обаче следва да се отбележи, че не във всички случаи делата за престъпленията против собствеността са водещи. В РС-Бургас, РС-Царево, РС-Карнобат и РС-Средец тези дела заемат най-голям дял, но в РС-Несебър, РС-Поморие и РС-Айтос най-много наказателни дела от общ характер са образувани за общоопасни престъпления по гл.XI НК, и по-конкретно- за престъпления по транспорта.

РС- Малко Търново пък чертае друга криминогенна обстановка. Най-много са делата, образувани за престъпления против Държава- по чл.279 НК. При това делата не са едно и две, а 10, като до миналата година са били почти наполовина. Наред с констатацията за цялостно увеличаване на броя на делата в този съд, може би идеята за закриването му ще претърпи рационална еволюция. И то не само, защото в съдебния район има ГКПП и държавна граница, при това външна за Европейския съюз, а и защото въпросът с лишаването от достъп до правосъдие следва да намери обосновано решение.

На съд са били предадени 2962 (2009г. – 2601, 2008г.-2627)лица.

Осъдени са 2788 лица (2009 – 2450, 2008г.-2478), от които **96 непълнолетни** (2009 – 109, 2008г.-238), а **42 лица са оправдани** (при 33 за 2009г. и 47лица за 2008г.) **Броят на оправдателните присъди в районните съдилища е едва 1,54 %** .

В светлината на анализа и за окръжния съд, увеличение на НОХД е регистрирано за последните три години за разлика от 2005,2006 и 2007г., когато делата са намалявали- през 2005г. са били 1943 дела, през 2006г. 1762, но през 2008г. са скочили на 2216 дела, през 2009г. броят им се е увеличил на 2282дела и през настоящата 2010г. е достигнал 2381 дела.

Сравнително еднакво е постъплението от наказателните дела от частен характер – през отчетният период са 130, през 2009г.- 106, а 2008 -134, както и на делата по по чл.78аНК.За 2010г. те са 421, за 2009г. са били 369 и за 2008г.- 381.

Ръст на увеличение бележат и НАХД. През 2010г. са постъпили 3242 дела, през 2009г. - 2408, а през 2008 - 1876. Следва да се отбележи, че независимо от увеличени брой новообразувани НАХД през 2010г-, усилията на районните съдии за бързо приключване на тези дела са видими.

Изключително натоварени са наказателните съдии и по дежурства, като този извод важи най-вече за РС-Бургас, най-натовареният съд в съдебния район. В сравнение с предходната година броя на постъпилите там наказателни дела в се е увеличил с 1048 броя.

Този извод важи и за РС-Царево, където само разпитите са 221.

Структура на наказаната престъпност

2010г.

Престъпления против личността 132 лица
Престъпления против собствеността 1382
Против стопанството 74
Документни престъпления 42
Общопасни престъпления 985

2009г.

Престъпления против личността 118 лица
Престъпления против собствеността 1070
Против стопанството 51
Документни престъпления 30
Общопасни престъпления 1061

2008г.

Престъпления против личността 117 лица
Престъпления против собствеността 1070
Против стопанството 39
Документни престъпления 38
Общопасни престъпления 1063

В тригодишния наблюдаван период, най-често съдилищата са разглеждали и осъждали лица, предадени на съд за кражба. За това престъпление за осъдени 1130 души.

Данните сочат, че разкриваемостта на т.нар. дребна престъпност може да се квалифицира като ефективна, но не такива изводи следват от обсъдената по-горе в дейността на Окръжен съд разкриваемост на тежки престъпления.

При определяне на наказанието съдиите са прилагали всички видове предвидени наказания.

През 2010г. са лишени от свобода до 3 години 1563 (за 2009г. - 1285 са лишени от свобода до 3 години, а за 2008г.-1245), от които в 984 случая с приложение на чл.66 НК (2009г. – 869, 2008г.-817). Това представлява **62,96%** от всички условно осъдени.

16 лица са лишени от свобода над 3 години (за 2009 - 14, за 2008г. са 28).

По отношение на **150 лица** (2009г. – 116, 2008г.-195) е наложено наказание „глоба”. В **959** случая – пробация (2009г – 916, 2008г. -876, 2007г.-926).

Прави впечатление изключително ниския дял на обжалваните дела спрямо общия брой. Това се дължи на големия брой приключили със споразумения дела.

От подлежащите на обжалване 625 (2009г. – 608, 2008г.-598) решени по същество с присъда, **обжалвани са 196** (2009г. – 158, 2008г.-140), или 31,36%, което също е показател по- скоро за ефективността, отколкото за качество, доколкото влизането в сила на първоинстанционната присъда, без да се развие обжалване е сигурен показател за постигане на целите на правосъдието.

Продължава тенденцията от последните години присъдите да са обжалвани от подсъдимите и техните адвокати в по-голям брой случаи, отколкото да са протестирани от прокурора .

Това е важна статистическа информация, която очертава съществена характеристика на правосъдието въобще. От една страна може да се прави извод за съответствие на наказанието с интересите на държавното обвинение, но от друга страна при сравнение с резултатите от въззивния контрол, не са рядко случаите, в които съдиите от окръжния съд се натъкват на случаи, когато липсата на протест прави невъзможно отстраняване на допуснати нарушения, прилагайки принципа за забрана влошаване положението на обжалващия.

От постъпилите в окръжния съд през 2010г. 251 въззивни наказателни дела и останалите несвършени 79 броя от 2009г. (общо 330бр.), съотношението между жалба от подсъдим (210бр.) и протест (41бр.) на прокурора е **5:1**.

Присъдата е потвърдена в 164 случая, в 21 случая наказанието е намалено, по 17 дела е постановено връщане на делото на първата инстанция, по 11 дела въззивният съд е произнесъл нова присъда. Налице е основание за извод за добро качество на работата на районните съдии, доколкото в преобладаващия брой случаи съдебните им актове са потвърдени.

Районните съдии са разгледали и **3632 АХД**. Всички съдилища отчитат увеличения на броя им, въпреки това- добър показател за приключването им при отново същата кампанийност на внасянето им.

2. Дейност на районните съдилища по граждански дела

През 2010 година в районните съдилища са постъпили общо **16 987 граждански дела**. От тях 11 178 дела са на Районен съд-Бургас, където постъпилите гражданските дела са с 2068 броя повече от постъпилите през 2009г. (2010г. – 11178; 2009г. - 9110).

Разгледани са били общо **19 025 граждански дела**.

Районните съдии са **свършили 17 026 дела** (11 101 от които са на РС-Бургас).

Най-голямо е постъплението на дела по **чл.410 и 417 от ГПК- 11 740** във всички районни съдилища. Въпреки, че постъплението по този вид дела е ежедневие, съдиите не се оплакват от натоварването и сроковете за произнасяне, които ги притискат, а по-скоро от усложненото администриране, което представлява чисто техническа дейност и за което не е необходимо ангажирането на висококвалифициран съдийски труд. Тази дейност заема голяма част от ежедневието им.

Постоянно висок ръст в постъплението бележат делата по СК- 1073 постъпили и 1419 разгледани.

Но през отчетната година най-висок е делът на **облигационните искиове**, вкл. делата от и срещу търговци. По постъпилите искиове са образувани **1634** дела, разгледани са 2219 и са свършени 1679.

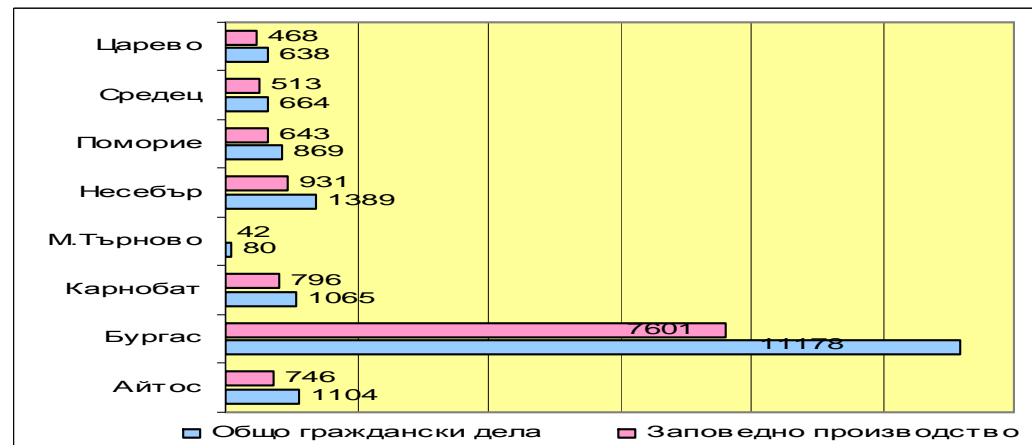
Във всички съдилища е запазена тенденцията за намаляване на вещните искиове, което е резултат от променената през 2008г. родова подсъдност и определящите я данъчни оценки, чиито размери са повишени. Затова пък, тези дела все повече се характеризират с усложнена фактическа и правна страна. Висящността на тези спорове е утежнена от продължителния процес по актуална идентификация на имотите, съобразно влезлите в сила кадастрални карти.

Трайно увеличение през последните години има и на трудовите дела. Ръстът на увеличение е с около 60% и се наблюдава във всички районни съдилища. Националните данни за ръста на безработица, зачестилите случаи на незаплащане на дължимите трудови възнаграждения и икономическата обстановка в страната, дават обяснението на повишения брой дела по КТ.

8% от делата са за домашно насилие и по Закона за закрила на децата.

По Закона за защита от дискриминацията в районните съдилища има едно образувано и две разгледани дела

Ето така изглежда **съотношението на образуваните по заповедното производство частни граждански дела спрямо всички останали граждански дела:**

Районните съдилища продължават да търпят критика по отношение на сročността по вещните дела. Като се има предвид, че при тях се търси защита на правото на собственост в най-голям брой случаи, дейността на съда трябва да се отличава с по-висока ефективност. Тук е отнесен и проблема с вещните лица-недостатъчни, със спорна компетентност, свърхангажираност на няколкото добри специалисти за района.

От една страна- съдилищата в окръга срещат затруднение при разглеждане на тази група дела, което е сериозен проблем, от друга- забавянето идва изначално при снабдяване със схеми и скици от Агенцията по кадастъра и поради изправяне на нередовности, констатирани при подаване на искова молба почти по всяко второ дело, а от трета- специално делата за делба, които са двуфазни, нямат шанс да бъдат отчетени като приключени в срок, защото се броят като такива едва с постановяване на решението за извършване на делбата. Разбира се, тези дела никога не могат да приключат в тримесечния срок, поради обективни причини. Обективна е забавата и, ако бъде обжалвано решението на съда от първата фаза. Във втората фаза на делбата се установява, че съдилищата най-често се забавят от твърде непримиримите становища на страните по оценката на имотите и по начина на извършване на делбата. Тези са обективните и законни причини за продължителност на делбения процес.

Този вид дела са възложени на районните съдилища, като част от изключителната им подсъдност и представляват съществен дял от работата им, но практиката показва, че въпреки полагането на всички организационни мерки за преодоляване на констатираното състояние, това е невъзможно. Новият ГПК не предложи различно от досегашното решение.

Когато говорим за качество и ефективност, не винаги това се изчерпва с потвърждаване на съдебните актове. Фактори за това са и предвижването на делата между инстанциите в по-кратък срок, съответно скъсяване на срока до окончателното решение, както и усилията на районните съдии последователно да наблюдават дейността си по намаляване броя на несвършените дела от минали периоди и да предприемат специални мерки за приключване на тези дела.

За да бъдем докрай честни, следва да подчертаем, че дела от стари години почти няма в съдебния район. Така например, в голям съд като Бургаският районен, делата над 5 години са едва 9 и те са делби или спирани до решаване на друго дело.

Отчитайки проблемите си в гражданското правораздаване, районните съдии не пестят критиките към действието на новия ГПК. Усложненото администриране по всички видове дела, вкл. подготовката на делата като съвкупна дейност от всичко, което следва да извърши съдията до първото съдебно заседание, заемащо по-голямата част от работния му ден, всъщност го лишава от време за чисто правна дейност, от време за размисъл и задълбочаване при решаване на делата, от възможност за подобряване на качеството на правосъдието и повишаване на собствената си квалификация. Всъщност, постановените в закрито и разпоредително заседание определения и разпореждания се измерват в хиляди, макар че не получават статистическо отразяване, за разлика от прокуратурата, където всяко действие на прокурора се отчита като произнесен акт. Наред с това, редица производства, които по стария ГПК приключваха в изключително кратки срокове, сега "губят време" в размяна на книжа и ненужни доклади, особено по елементарни от фактическа и правна страна казуси. В съдилищата се отчита само крайният съдебен акт. Това положение изначално залага възможността за неправилни изводи за натовареността на институциите, която ще има съществено значение вкл. за кадровата политика при действието на изменения 3СВ.

3. Натовареност на районните съдилища

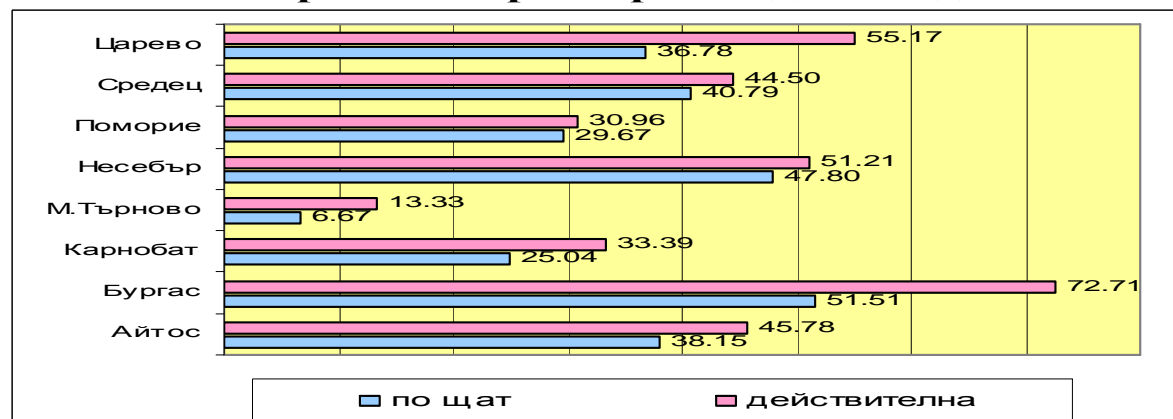
Действителната натовареност на районните съдии в съдебния район е : **56,84** дела на месец / разглежданите дела и **50,67** дела на месец/ спрямо свършените, при отчитане на отработените човекомесеци.

Натовареността по щат при 56 бр. магистрати е: 43,05 дела на месец/ разглежданите дела и 38,38 дела на месец/ свършените дела. Това съотношение би било вярно и би било отчетено като оптимално при запълнен щат.

Натовареността на гражданските съдии по щат(25) спрямо разглежданите дела е 63,42 дела на месец, а спрямо свършените- 56,75.

Натовареността на наказателните съдии по щат(21) спрямо разглежданите дела е 39,31 дела на месец, а спрямо свършените – 34,79.

Сравнение на натовареността по щат и действителната натовареност спрямо разглежданите дела :

Подобно е съотношението и за свършените дела при действителната натовареност спрямо отчитаната по щат.

4. Дейност по организация и административно управление на съдилищата .

2010 година беше поредната година на упорита и последователна съдебна реформа, при която неизменно над съдилищата се провеждаше постоянен мониторинг. Той, за съжаление, отчиташе преимуществено количествените показатели, а изводите следваха единствено и само от наказателните дела.

Към края на отчетния период, както и в началото, незаети са останали 4 щ.бр. за районни съдии. Липсата на кадрова политика, провеждана от ВСС, се отрази на всички съдилища в България, в т.ч. и на тези в Бургаски съдебен район. Броят на делата и натовареността на съдиите се увеличава, но конкурси все още не се обявяват. Това налага да се предприема командироване на съдии, което не е най-добрия модел за решаване на кадрови проблеми, още повече при недостиг на бюджетни средства. Това създава и допълнителни проблеми на

председателите при планиране на работата им, а и не води до предвидимост по отношение на крайния резултат- разумно приключване на делата.

Направи се заявка за висок стандарт на управление на съдебната власт в административно отношение, което включва допълнителни ангажименти към дневния ред на съдилищата.

През годината, съдиите активно участваха при изработване на становища по искани от ВСС, ВКС, МП. Становища изразяваха и по предложенията за тълкувателни решения, доколкото ги засягаха.

През отчетната година няма дисциплинарно наказан съдия.

Предвид заявките и желанието на съдиите, през годината са проведени обобщения по значими за правораздаването въпроси на регионално ниво.

Съдиите от Бургаски съдебен окръг имат многообразни прояви в различни национални и международни програми за квалификация. Участието в семинарите на широк кръг съдии е приоритет в дейността на ръководството на Окръжен съд и председателите на Районните съдилища от съдебния район .

Следи се за осигуряване на еднаква възможност за отделните съдии да посетят квалификационни семинари във връзка с непосредствената им работа, с новостите в законодателството и специализираното обучение по Европейско право . През 2010г. се проведе одобрените по програма на НИП регионални обучения по теми от гражданското, европейското право и обучение на съдебни служители.

Председателите на районните съдилища са доста активни по отношение на инициативи за подобряване на правосъдната дейност и повишаване на ефективността на съда. През 2010г. Окръжният съд подкрепи продължаващото участие на районните съдии от Бургас в „ Консултативен форум на районните съдилища” при решаване на национално ниво на общи за районните съдилища проблеми. Хубаво е, че в резултат на продължаващите срещи по проекта “Консултативен форум на районните съдилища” се затвърди констатацията, че магистратите от районните съдилища са готови за реформа и искат дейно да участват в нея, поради пряката им заинтересованост от по-доброто, ефективно и прозрачно функциониране на съдебната система за повишаване на доверието в нея .

Районен съд- Бургас участва и в План 2 на “Програмата за развитие на съдебната система”, която в резултат на обмяната на добрите практики достигна в различните съдилища, спомага за подобряване дейността на съда.

Продължи много успешно участието на окръжни и районни съдии в програмите за обучение на магистрати като обучители в НИП. В съдебния окръг на окръжно и районно ниво работят съдии - обучители с добра репутация като лектори. С гордост подчертаваме, че нашите съдии-обучители по европейско право са най-много и с най-висок рейтинг.

Отделни съдии, ползващи чужди езици се ползват от възможностите да се обучават по програми в други европейски държави и това трябва да продължи и да се поощрява от административните им ръководители. Следва да се работи за възможността съдиите от Бургаски съдебен окръг да участват все по-активно в различни национални и международни програми за квалификация.

Следи се за осигуряване на еднаква възможност за отделните съдии да посетят квалификационни семинари във връзка с непосредствената им работа, с

новостите в законодателството и специализираното обучение по Европейско право .

Ръководителите следва да се отнасят с много внимание към повишаване на квалификацията на съдиите, без обаче да се допусне този процес да се отклони в самоцел и да бъдат напуснати действителните цели на квалификацията – подобряване на собствената работа.

Има за какво да мислим още по работата на съдилищата с медиите и представителите на неправителствения сектор, като отчитаме, че Окръжен съд-Бургас и районните съдилища не разполагат с щат за пресаташе и нямат назначено такова. Като доверие в нашето отношение към тяхната работа и ползотворност на сътрудничеството приемаме все по-честите покани за участие в обсъждане на общественозначими теми, проекти, изследвания, проучване на данни и пр.

Дейността на съдилищата и съдиите бе отчитана много пъти през годината- в рамките на апелативния район по инициатива на Апелативен съд, по искане на ВСС, на Министерство на правосъдието и др. Ревизия за състоянието на районните съдилища също беше извършена в началото на отчетния период.

Наред с анализа за делата с обществен интерес, на върнатите на прокурора за доразследване, акцент се постави на причините за отлагане и неприключване на дела, на проблемите по гражданското съдопроизводство, новите разпоредби на НПК и т.н. Беше извършен мониторинг на първоинстанционните граждански и търговски дела.

По писма от ИВСС във връзка със сигнали или по повод други проверки по дела беше възложено на председателя проверка по 4 дела.

По постъпили молби и жалби от граждани през 2010г. са извършвани проверки и е отговаряно по 17 от тях.

90 броя са извършените и изпратени до държавни институции справки по движението на дела в БОС.

Не е установена във всички изброени форми на наблюдение и контрол слабост в работата на окръжния съд от степен на нарушение или отсъствие на административен капацитет.

В дейността на районните съдилища установените пропуски са по- скоро типични за съответното ниво, отколкото обосновават извод за сериозни проблеми.

За съжаление, следва да констатираме, че бюрократичният подход в системата се задълбочава, което е неоправдано на фона на същността на професията и истинските проблеми на правосъдието.

Няма да се уморим и да напомняме за онова състояние на духа, наречено независимост в контекста на личната преценка и качества, както няма да се уморим да отстоява институционалната независимостта .

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Работата на Окръжен съд- гр.Бургас и районните съдилища през отчетната година може да бъде определена с пълно основание като много добра.

Въпреки големия обем дела, некачествено правораздване и неоснователно забавяне на делата не бе допуснато.

Въпреки засиленият обществен натиск, компромиси с правосъдието и независимостта си бургаските магистрати не допуснаха. Чувството за отговорност не напусна никого, чувството за дълг- също.

Проблемите на съдилищата са решими и структурирани в програмата на Окръжен съд-Бургас за период напред.

Усилията ни през 2011 година следва да бъдат насочени към повишаване качеството на предлаганото правосъдие, отново към срочно и качествено приключване на делата, към все по-доброто им администриране от страна на съдебната администрация и улесняване достъпа до правосъдие. Наред с всичко това, наша задача е и повишаването на правната култура на обществото.

Най-важно е да продължим да работим със същото темпо и чувство за отговорност, да отстояваме независимостта си професионално, да сме чувствителни към дневния ред на правосъдието и да не допуснем безразличие към това, което вършим.

*Административен ръководител-
Председател на Окръжен съд гр. Бургас:*

Боряна Димитрова